دافغانستان اسلامي جمهوریت

دعدلیې وزارت

رسمي جریده

فوق العاده ګڼه

- اطلاعاتو ته د لاسرسي قانون
- د ملکي لوړو زده کړو د قانون د ځینو موادو تعدیل او ایزاد

- قانون دسترسی به اطلاعات
- تعدیل و ایزاد در برخی از مواد قانون تحصیلات عالی ملکی

Ketabton.com

دخپرېدو نېټه:د۱۳۹۷ هـ .ش کال د وري دمیاشتې (۱۱)

پرله پسې نمبر: (۱۲۹۷)

تاریخ نشر:(۱۱) حمل سال ۱۳۹۷ هـ . ش

نمبر مسلسل: (۱۲۹۷)

(c) ketabton.com: The Digital Library

د امتیـــاز خاوند: د عدلیـــې وزارت

مسئول چلوونکی: قانونمل محمدرحیم "دقیق"

۰۷۰۰۵۸۷۴۵۷

د دفتر تیلفون: ۰۷۵۲۰۵۲۷۰۹

مرستیـــال: نورعلم ۰۷۰۰۱۴۷۱۷۸

مهتمـــم: محمد جان ۰۷۸۳۳۰٦۹۸۲

وب سایت: www.moj.gov.af

قیمت این شماره: (۲۴,٦۴) افغانی

تیراژ چاپ: (۳۰۰۰) جلد

تعداد صفحات به شمول پشتی: (۸۸) صفحه

مطبعه: بهیـــر

آدرس: وزارت عدلیه، ریاست نشرات و ارتباط عامه، چهارراهی پشتونستان، کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

اطلاعاتو ته دلاسرسي د قانون د توشېح په هکله د افغانستان اسلامي جمهوريت د رئيس تقنيني فرمان

ګڼه: (۲۵۶)

نېټه: ۱۲/ ۱۲/ ۱۳۹۶

لومړۍ ماده:

د افغانستان د اساسي قانون د څلورشپېتمې مادې د ۱۶ جزء او د نهه اويايمې مادې د حکمونو له مخې اطلاعاتو ته د لاسرسي قانون چې د افغانستان اسلامي جمهوريت د کابينې د ۱۲/ ۱۲/ ۱۳۹۶ نېټې (۱۹) ګڼه مصوبې پر بنسټ د (۶) فصلونو او (۴۱) مادو په دننه کې تصويب شوی ده، توشېح کوم.

دوه يمه ماده:

د عدليې وزير او په پارلماني چاروکې د دولت وزير مکلف دي، اطلاعاتو ته د لاسرسي قانون متن او دغه فرمان د ملي شوري د لومړنۍ غونډې

فرمان تقنينی رئيس جمهوری اسلامی افغانستان در مورد توشيح قانون دسترسی به اطلاعات

شماره: (۲۵۶)

تاريخ: ۱۳۹۶/۱۲/۱۲

مادۀ اول:

به تأسی از احکام جزء ۱۶ مادۀ شصت و چهارم و مادۀ هفتاد و نهم قانون اساسی افغانستان، قانون دسترسی به اطلاعات را که به اساس مصوبۀ شماره (۱۹) مؤرخ ۱۳۹۶/۱۲/۱۲کابينۀ جمهوری اسلامی افغانستان به داخل (۶) فصل و (۴۱) ماده تصويب گرديده است، توشيح می‌دارم.

مادۀ دوم:

وزير عدليه و وزير دولت در امور پارلمانی مؤظف اند، متن قانون دسترسی به اطلاعات و اين فرمان را در خلال مدت (۳۰) روز از

(c) ketabton.com: The Digital Library

له جوړېدو څخــه د (۳۰) ورځــو مودې په ترڅ کې هغې شورې تــه وړاندې کړي.

دریيمه ماده:

دغه فرمان د توشېح له نېټې څخــه نافــذ او د افغانســتان اســلامي جمهوریت د کابینې له مصــوبې او نوموړي قانون له متن سره یوځــای دې، په رسمي جریده کې خپور شي.

محمد اشرف غني

د افغانستان اسلامي جمهوریت رئیس

تاریـــخ انعقاد نخستین جلســـهٔ شورای ملی به آن شــورا تقــدیم نمایند.

مادهٔ سوم:

ایـــن فرمـــان از تـــاریخ توشـــیح نافـــذ و همـــراه بـــا مصـــوبهٔ کابینهٔ جمهوری اسلامی افغانســـتان و متن قانون مذکور در جریدهٔ رسمی نشر گردد.

محمد اشرف غنی

رئیس جمهوری اسلامی افغانستان

(c) ketabton.com: The Digital Library

اطلاعاتو ته د لاسرسي د قانون د طرحې په هکله د افغانستان اسلامي جمهوریت د کابینې مصوبه

ګڼه: (۱۹)

نېټه: ۱۲/ ۱۲/۱۳۹٦

د افغانستان د اساسي قانون د نهه اویایمې مادې د حکم له مخې، اطلاعاتو ته د لاسرسي د قانون طرحه د افغانستان اسلامي جمهوریت د کابینې د ۱۲/ ۱۲/ ۱۳۹٦نېټې په غونډه کې د (٦) فصلونو او (۴۱) مادو په دننه کې تصویب شوه.

محمد اشرف غني

د افغانستان اسلامي جمهوریت رئیس

مصوبهٔ کابینهٔ جمهوری اسلامی افغانستان در مورد طرح قانون دسترسی به اطلاعات

شماره: (۱۹)

تاریخ: ۱۳۹٦/۱۲/۱۲

به تأسی از حکم مادهٔ هفتاد و نهم قانون اساسی افغانستان، طرح قانون دسترسی به اطلاعات به داخل (٦) فصل و (۴۱) ماده در جلسهٔ مؤرخ ۱۳۹٦/۱۲/۱۲ کابینهٔ جمهوری اسلامی افغانستان تصویب گردید.

محمد اشرف غنی

رئیس جمهوری اسلامی افغانستان

(c) ketabton.com: The Digital Library

فهرست مندرجات

قانون دسترسی به اطلاعات

فصل اول

احکام عمومی

ماده	عنوان	صفحه
مادهٔ اول:	مبنی	۷
مادهٔ دوم:	اهداف	۷
مادهٔ سوم:	اصطلاحات	۸
مادهٔ چهارم:	اختصار نام	۱۰

فصل دوم

طرز دسترسی به اطلاعات

ماده	عنوان	صفحه
مادهٔ پنجم:	حق دسترسی به اطلاعات	۱۰
مادهٔ ششم:	تقاضای اطلاعات	۱۱
مادهٔ هفتم:	حمایت اشخاص	۱۲
مادهٔ هشتم:	میعاد ارایهٔ ا طلاعات	۱۲
مادهٔ نهم:	مصارف ارایهٔ اطلاعات	۱۳
مادهٔ دهم:	روش ارایهٔ اطلاعات	۱۴
مادهٔ یازدهم:	ارایهٔ اطلاعات از طریق مصاحبه	۱۵

فصل سوم

اطلاع رسانی

ماده	عنوان	صفحه
مادهٔ دوازدهم:	مسؤولین اطلاع رسانی	۱۶
مادهٔ سیزدهم:	وظایف مسؤول اطلاع رسانی	۱۷
مادهٔ چهاردهم:	رد تقاضای اطلاعات	۱۹

(c) ketabton.com: The Digital Library

مادهٔ پانزدهم: نشر سالانهٔ اطلاعات..۲۰
مادهٔ شانزدهم: ممنوعیت ها...۲۳
مادهٔ هفدهم: ارایهٔ گزارش..۲۶

فصل چهارم
کمیسیون

مادهٔ هجدهم: ایجاد کمیسیون.. ۲۷
مادهٔ نزدهم: شرایط عضویت کمیسیون....................................۲۷
مادهٔ بیستم: ایجاد کمیتهٔ گزینش..۲۸
مادهٔ بیست و یکم: انتخاب رئیس، معاون و منشی........................... ۳۱
مادهٔ بیست و دوم: وظایف و صلاحیت های کمیسیون......................۳۱
مادهٔ بیست و سوم: تدویر جلسات کمیسیون...............................۳۳
مادهٔ بیست و چهارم: تطبیق تصمیم کمیسیون.............................۳۴
مادهٔ بیست و پنجم: دفترکمیسیون...۳۴
مادهٔ بیست و ششم: حالات از دست دادن عضویت.........................۳۴
مادهٔ بیست وهفتم: عزل عضو کمیسیون....................................۳۶
مادهٔ بیست و هشتم: محدودیت ها..۳۶
مادهٔ بیست و نهم: دارالانشای کمیسیون...................................۳۷
مادهٔ سی ام: بودجهٔ کمیسیون...۳۸
مادهٔ سی و یکم: حقوق و امتیازات..۳۹

فصل پنجم
شکایات

مادهٔ سی و دوم: حق شکایت..۳۹
مادهٔ سی و سوم: شکایت متقاضی..۴۰

(c) ketabton.com: The Digital Library

مادهٔ سی و چهارم: رسیدگی به شکایت..۴۱
مادهٔ سی و پنجم: تخلفات و مؤیدات تأدیبی...............................۴۳
مادهٔ سی و ششم: مصئونیت اشخاص..۴۵

فصل ششم
احکام متفرقه

مادهٔ سی و هفتم: تحویل مبالغ..۴۵
مادهٔ سی و هشتم: اقدامات مدیریتی.......................................۴۶
مادهٔ سی ونهم: ارجحیت..۴۶
مادهٔ چهلم: وضع لوایح و طرزالعمل ها و رهنمود ها.................۴۶
مادهٔ چهل و یکم: انفاذ...۴۷

(c) ketabton.com: The Digital Library

اطلاعاتو ته د لاسرسي قانون

لومړی فصل

عمومي حکمونه

مبني

لومړۍ ماده:

دغه قانون د افغانستان د اساسي قانون د پنځوسمې مادې د (۳) فقرې د حکم له مخې، وضع شوی دی.

موخې

دوه یمه ماده:

د دې قانون موخې عبارت دي له:

۱- له ادارو څخه اطلاعاتو ته د حقيقي او حکمي اشخاصو د لاسرسي د حق تأمينول.

۲- د اطلاع رسونې د فرهنګ د پیاوړتیا له شفافیت څخه د ډاډ ترلاسه کول، په حکومتولۍ کې د خلکو مشارکت او د ادارو له اجراآتو څخه حساب ورکونه او د اداري فساد پرخلاف مبارزه.

قانون دسترسی به اطلاعات

فصل اول

احکام عمومی

مبنی

مادۀ اول:

این قانون به تأسی از حکم فقرۀ (۳) مادۀ پنجاهم قانون اساسی افغانستان، وضع گردیده است.

اهداف

مادۀ دوم:

اهداف این قانون عبارت اند از:

۱- تأمین حق دسترسی اشخاص حقیقی و حکمی به اطلاعات از ادارات.

۲- حصول اطمینان از شفافیت تقویت فرهنگ اطلاع رسانی، مشارکت مردم در حکومت داری و حساب دهی از اجراآت ادارات و مبارزه علیه فساد اداری.

(c) ketabton.com: The Digital Library

۳- د افغانستان د اساسي قانون د دریمې مادې په پام کې نیولو سره د بشر دحقوقو د نړیوالې اعلامیې د نولسمې مادې رعایتول.

۴- د اطلاعاتو د غوښتنې او وړاندې کولو د څرنګوالي تنظیمول.

اصطلاحګانې

دریمه ماده:

په دې قانون کې دغه اصطلاحګانې لاندې مفاهیم افاده کوي:

۱- اطلاعات:هر ډول ضبط شوي یا ثبت شوي، لیکل شوي، انځوریز، غږیز، نمونه یا موډل سند او معلومات دي.

۲- شخصي اطلاعات: په شخص پورې منحصر معلومات دي چې د نوم، تخلص، د اوسېدو د ځای او د کار د ځای پته، د شخصي او کورني ژوندانه وضعیت، روغتیایي سندونه، یاددښتونه، مراسلات، راکړې ورکړې، بانکي حساب، د تېرېدو رمز او نور هغه اطلاعات پکې شامل دي چې د هغه په

۳- رعایت مادۀ نزدهم اعلامیۀ جهانی حقوق بشر با نظرداشت مادۀ سوم قانون اساسی افغانستان.

۴- تنظیم طرز تقاضا و ارایۀ اطلاعات.

اصطلاحات

مادۀ سوم:

اصطلاحات آتی در این قانون مفاهیم ذیل را افاده می‌نماید:

۱- اطلاعات: هر نوع سند و معلومات ضبط شده یا ثبت شده، نوشتاری، تصویری، صوتی، نمونه یا مودل می‌باشد.

۲- اطلاعات شخصی: معلومات منحصر به شخص است شامل نام، تخلص، آدرس محل سکونت و محل کار، وضعیت زندگی شخصی و خانوادگی، اسناد صحی، یادداشت ها، مراسلات، داد و ستد، حساب بانکی، رمز عبور و سایر اطلاعاتی که به وظایف رسمی وی

(c) ketabton.com: The Digital Library

رسمي دندو پورې اړه ونلري.
۳- غوښتونکی: هغه حقیقي یا حکمي شخص دی چې له ادارو څخه د اطلاعاتو غوښتنه کوي.
۴- خپرول: د اطلاعاتو خپرول په داسې ډول دي چې د عامو خلکو لپاره د لاسرسي اوګټې اخیستنې وړ وي.
۵- د اطلاعاتو د غوښتنې فورم: هغه مطبوع یا برېښنایي پاڼه ده چې د غوښتونکي د مطالباتو د درج په منظور، د دې قانون له حکمونو سره سم د هغه په واک کې ورکول کېږي.
٦- ادارې: د جمهوري ریاست، ملي شوري، قضائیه قوې، وزارتونه، لوی ریاستونه، خپلواک دولتي کمېسیونونه، سیمه ییزې ادارې، ولایتي، د ولسوالیو او د کلیو شوري ګانې، ښاروالی، د ښاروالیو مجلسونه، تصدی، دولتي او مختلط شرکتونه او نورې هغې ادارې او بنسټونه پکې شامل دي چې د قانون پر بنا فعالیت کوي، دي. هر سازمان یا بنسټ چې له ذکر شوو ادارو څخه د یوې په واسطه کنترول یا تمویلېږي یا د

ارتباط نداشته باشد.
۳- متقاضی: شخص حقیقی یا حکمی است که اطلاعات را از ادارات تقاضا می‌نماید.
۴- نشر: انتشار اطلاعات به شکلی است که قابل دسترس و استفاده برای عامۀ مردم باشد.
۵- فورم تقاضای اطلاعات: ورق مطبوع یا الکترونیکی است که به منظور درج مطالبات متقاضی، مطابق احکام این قانون بدسترس وی گذاشته می‌شود.
٦- ادارات: شامل ادارات ریاست جمهوری، شورای ملی، قوۀ قضائیه، وزارت‌ها، ریاست های عمومی، کمیسیون‌های مستقل دولتی، ادارات محلی، شوراهای ولایتی، ولسوالی و قریه، شاروالی ها، مجالس شاروالی ها، تصدی ها، شرکت های دولتی و مختلط و سایر ادارات و نهادهایی که بر مبنای قانون فعالیت می‌نمایند، می‌باشند. هر سازمان یا نهادی که توسط یکی از ادارات مذکورکنترول یا

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغوی ملکیت وي چې عامه چارې ترسره کوي، په دې تعریف کې شاملېږي.

د نوم لنډيز

څلورمه ماده:

په دې قانون کې اطلاعاتو ته د لاسرسي کمېسیون، د کمېسیون په نامه یادېږي.

دوه یم فصل
اطلاعاتو ته د لاسرسي
څرنګوالی

اطلاعاتو ته د لاسرسي حق

پنځمه ماده:

(۱) غوښتونکی، د دې قانون له حکمونو سره سم له ادارو څخه اطلاعاتو ته د لاسرسي حق لري.

(۲) ادارې مکلفې دي، په دې قانون کې له درج شوو حکمونو سره سم، اطلاعات د غوښتونکي او عامه خلکو په واک کې ورکړي.

تمویل می‌گردد یا ملکیت آنها باشد که امور عامه را انجام می‌دهد، شامل این تعریف می‌گردد.

اختصار نام

مادهٔ چهارم:

کمیسیون دسترسی به اطلاعات در این قانون به نام کمیسیون یاد می‌گردد.

فصل دوم
طرز دسترسی به
اطلاعات

حق دسترسی به اطلاعات

مادهٔ پنجم:

(۱) متقاضی، حق دسترسی به اطلاعات را طبق احکام این قانون از ادارات دارا می باشد.

(۲) ادارات مکلف اند، طبق احکام مندرج این قانون، اطلاعات را به دسترس متقاضی و عامهٔ مردم قرار دهند.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د اطلاعاتو غوښتنه

شپږمه ماده:

(۱) غوښتونکی کولای شي د اطلاعاتو د ترلاسه کولو په منظور د اطلاعاتو لیکلی غوښتنلیک برابر یا د اطلاعاتو د غوښتنې فورم ډک او د ادارې اړوندې مرجع ته مراجعه وکړي.

(۲) د اطلاعاتو د غوښتنې فورم او د هغه محتوي د کمېسیون په واسطه برابرېږي او په مطبوع او برېښنايي شکل په وړيا ډول د عامه په لاسرسي کې ورکول کېږي.

(۳) غوښتونکی مکلف نه دی، د اطلاعاتو د غوښتنې لپاره دلایل وړاندې کړي یا د کوم ځانګړي سند نوم واخلي، یوازې د اطلاعاتو د برابرولو او وړاندې کولو لپاره له غوښتونکي څخه لازم معلومات غوښتل کېږي.

(۴) ادارې مکلفې دي، د اطلاعاتو غوښتنې ته په لیکلي یا برېښنايي ډول داسې ځواب وړاندې کړي چې غوښتونکي ته د لاسرسي وړ وي.

تقاضای اطلاعات

مادۀ ششم:

(۱) متقاضی می‌تواند به منظورکسب اطلاعات درخواست کتبی اطلاعات را ترتیب یا فورم تقاضای اطلاعات را خانه پری و به مرجع مربوط اداره مراجعه نماید.

(۲) فورم تقاضای اطلاعات و محتوای آن توسط کمیسیون ترتیب به شکل مطبوع و الکترونیکی طور رایگان به دسترس عامه قرار می‌گیرد.

(۳) متقاضی مکلف نیست، برای تقاضای اطلاعات دلایل ارائه نماید یا از سند خاصی نام ببرد، صرف معلومات لازم جهت تهیه و ارایۀ اطلاعات از متقاضی مطالبه می‌گردد.

(۴) ادارات مکلف اند، به تقاضای اطلاعات طور کتبی یا الکترونیکی طوری پاسخ ارائه نمایندکه به متقاضی قابل دسترس باشد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د اشخاصو ملاتړ

اوومه ماده:

اداري مکلفې دي، هغه اشخاص چې په فساد، ناوړه مديريت، د عدالت په نه تأمينولو، جنايي سرغړونو، د قانون د نقض، د بشر د حقوقو او په عامه امنيت او د ژوندانه چاپېريال ته د جدی زيان په اړوند اطلاعات افشا کوی تر ملاتړ لاندې ونيسي.

د اطلاعاتو د وړاندې کولو ميعاد

اتمه ماده:

(۱) اداري مکلفې دي، غوښتل شوي اطلاعات په ليکلي يا برېښنايي ډول په لنډ ممکن وخت کې د اطلاعاتو د غوښتنې له نېټې څخه زيات نه زيات د لسوکاري ورځوپه موده کې غوښتونکي ته وړاندې کړي. د مؤجه دلايلو دشتون په صورت کې، دغه موده تر لسو نورو کاري ورځو پورې تمديدېدای شي.د تمديد په صورت کې، اداره دې له غوښتونکي سره اړيکه ونيسي او هغه دې په ليکلي ډول له

حمايت اشخاص

مادهٔ هفتم:

ادارات مکلف اند، اشخاصی را که اطلاعات مربوط به فساد، سوء مديريت، عدم تأمين عدالت، تخلف جنايی، نقض قانون، حقوق بشر و آسيب جدی به امنيت عامه و محيط زيست را افشا می‌نمايند مورد حمايت قرار دهند.

ميعاد ارايهٔ اطلاعات

مادهٔ هشتم:

(۱) ادارات مکلف اند، اطلاعات تقاضا شده را طورکتبی يا الکترونيکی به متقاضی به اسرع وقت حد اکثر در مدت ده روز کاری از تاريخ تقاضای اطلاعات ارائه نمايند. در صورت موجوديت دلايل مؤجه، اين مدت الی ده روز کاری ديگر تمديد شده می‌تواند. در صورت تمديد، اداره با متقاضی تماس گرفته وی را از

(c) ketabton.com: The Digital Library

تمدید او د هغه له دلایلو څخه خبر کړي.

(۲) اداري مکلفې دي، هغه غوښتل شوي اطلاعات چې خبري ارزښت ولري په لنډ ممکن وخت کې یا د اطلاعاتو د غوښتنې له نېټې څخه زیات نه زیات د یوې کاري ورځې په موده کې، رسنیو او ژورنالستانو ته وړاندې کړي.

(۳) اداري مکلفې دي، هغه غوښتل شوي اطلاعات چې د اشخاصو د مصئونیت او د شخص د ځان یا آزادۍ د ساتنې لپاره اړین وي، په لنډ ممکن وخت کې یا د اطلاعاتو د غوښتنې له نېټې څخه زیات نه زیات د یوې کاري ورځې په موده کې وړاندې کړي.

د اطلاعاتو د وړاندې کولو لګښتونه

نهمه ماده:

(۱) که چېرې د غوښتل شوو اطلاعاتو وړاندې کول د لګښتونو غوښتنه وکړي، غوښتونکی مکلف دی، د هغو لګښتونه ورکړي، له دې پرته غوښتنه

تمدید و دلایل آن طورکتبی آگاه سازد.

(۲) ادارات مکلف اند، اطلاعات تقاضا شده را که دارای ارزش خبری باشد به رسانه ها و ژورنالستان به اسرع وقت یا حد اکثر در مدت یک روز کاری از تاریخ تقاضای اطلاعات، ارائه نمایند.

(۳) ادارات مکلف اند، اطلاعات تقاضا شده را که برای مصئونیت اشخاص و حفظ جان یا آزادی شخص ضرور باشد، به اسرع وقت یا حداکثر در مدت یک روزکاری از تاریخ تقاضای اطلاعات، ارائه نمایند.

مصارف ارایهٔ اطلاعات

مادهٔ نهم:

(۱) هرگاه ارایهٔ اطلاعات تقاضا شده ایجاب مصارف را نماید، متقاضی مکلف است، مصارف آن را تأدیه نماید. در غیر آن تقاضا رد

(c) ketabton.com: The Digital Library

ردیږي.

(۲) د دې مادې په (۱) فقره کې په درج شوو لګښتونو کې بیه، د بیا تولید نمونه او غوښتونکي ته د اطلاعاتو استول شامل دي. بیا تولید په لیکلي، غږیز یا انځوریز ډول د اصل سند نقل، له اصل سند څخه کاپي شاملوي. د اطلاعاتو لومړی شل پاڼې له دغه حکم څخه مستثني دي.

(۳) د غوښتل شوو اطلاعاتو د لګښتونو اندازه او د هغو د ورکړې ډول په هغې جلا کړنلاره کې چې د کمېسیون له لوري د مالیې وزارت په موافقه وضع کېږي، تنظیمېږي.

د اطلاعاتو د وړاندې کولو تګلاره

لسمه ماده:

(۱) ادارې مکلفې دي، اطلاعات له غوښتنې سره سم غوښتونکي ته وړاندې کړي، په دې شرط چې اصل سند ته زیان ونه رسېږي.

(۲) غوښتونکی کولای شي له لاندې

می گردد.

(۲) مصارف مندرج فقرهٔ (۱) این ماده شامل قیمت، نمونهٔ تولید دوباره و ارسال اطلاعات به متقاضی می‌باشد. تولید دوباره شامل نقل اصل سند، کاپی از اصل سند طورکتبی، صوتی یا تصویری می‌باشد. بیست صفحهٔ اول اطلاعات ازاین حکم مستثنی است.

(۳) اندازهٔ مصارف اطلاعات تقاضا شده و نحوهٔ پرداخت آن در طرزالعمل جداگانهٔ که از طرف کمیسیون به موافقهٔ وزارت مالیه وضع می‌گردد، تنظیم می‌شود.

روش ارایهٔ اطلاعات

مادهٔ دهم:

(۱) ادارات مکلف اند، اطلاعات را طبق تقاضا به متقاضی ارائه نمایند، مشروط براینکه به اصل سند صدمه وارد نگردد.

(۲) متقاضی می‌تواند به یکی از

(c) ketabton.com: The Digital Library

تګلارو څخه په يوه د اطلاعاتو غوښتنه وکړي:

۱- په پاڼه کې يا په برېښنايي ډول د اصل سند نقل.

۲- په اړوندو ادارو کې د سندونو، موډلونو او نمونو د کتنې د فرصت را منځته کول.

۳- په ليکلي، غږيز يا انځوريز ډول له اصل سند څخه کاپي.

۴- په غږيز يا انځوريز ډول د اطلاعاتو وړاندې کول.

۵- د نمونې وړاندې کول.

د مرکې له لارې د اطلاعاتو وړاندې کول

يوولسمه ماده:

له مقاماتو او د ادارو له کارکوونکو سره د ژورنالستانو د مرکو له لارې د اطلاعاتو وړاندې کول د دې قانون په شپږمه، اتمه او نهمه مادوکې د درج شوو حکمونو تابع نه دي.

روش های ذيل اطلاعات را تقاضا نمايد:

۱- نقل اصل سند در ورق يا به شکل الکترونيکی.

۲- ايجاد فرصت مشاهدهٔ اسناد، مودل ها و نمونه ها در ادارات مربوط.

۳-کاپی از اصل سند طورکتبی، صوتی يا تصويری.

۴- ارايهٔ اطلاعات به شکل صوتی يا تصويری.

۵- ارايهٔ نمونه.

ارايهٔ اطلاعات از طريق مصاحبه

مادهٔ يازدهم:

ارايهٔ اطلاعات از طريق مصاحبهٔ ژورنالستان با مقامات و کارکنان ادارات، تابع احکام مندرج مواد ششم، هشتم و نهم اين قانون نمی‌باشد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دريیم فصل

اطلاع رسونه

د اطلاع رسونې مسؤولين

دوولسمه ماده:

(۱) ادارې مکلفې دي، اطلاعاتو ته د لاسرسي د حق د تأمينولو په مقصد د دندو له لايحې سره سم د اطلاع رسونې مسؤولې مراجع او اړوند کارکوونکي، مشخص او توظيف کړي.

(۲) د دې مادې په (۱) فقره کې درج شوې د اطلاع رسونې مسؤولې مراجع، مکلفې دي، د اطلاع رسونې د مسؤول او نورو اړوندو کارکوونکو هويت له جزئياتو سره (د اړيکې شمېره، برېښنا ليک، پته او داسې نور) د پوهاوي لپاره د عامه خلکو په لاسرسي کې ورکړي.

(۳) د اطلاع رسونې مسؤول کولای شي د اړتيا په صورت کې، د اطلاعاتو د برابرولو لپاره د اړوندې ادارې له کارکوونکو څخه د همکارۍ غوښتنه وکړي او د ادارې کارکوونکي په همکارۍ مکلف دي.

فصل سوم

اطلاع رسانی

مسؤولين اطلاع رسانی

مادۀ دوازدهم:

(۱) ادارات مکلف اند، به منظور تأمين حق دسترسی به اطلاعات، مراجع مسؤول اطلاع رسانی و کارکنان مربوط را طبق لايحۀ وظايف، مشخص و توظيف نمايند.

(۲) مراجع مسؤول اطلاع رسانی مندرج فقرۀ (۱) اين ماده، مکلف اند، هويت مسؤول اطلاع رسانی و ساير کارکنان مربوط را با جزئيات (شمارۀ تماس، ايميل، آدرس و امثال آن) جهت آگاهی به دسترس عامۀ مردم قرار دهند.

(۳) مسؤول اطلاع رسانی می‌تواند در صورت ضرورت، جهت تهيۀ اطلاعات ازکارکنان ادارۀ مربوط مطالبۀ همکاری نموده و کارکنان اداره مکلف به همکاری می‌باشند.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د اطلاع رسونې د مسؤول دندې

دیارلسمه ماده:

(۱) د اطلاع رسونې مسؤول د لاندې دندو لرونکی دی:

۱- د غوښتنې په صورت کې غوښتونکي ته اطلاعاتو د غوښتنې د فورم توضیح کول، په لیکلي یا برېښنایي ډول د غوښتونکي خبرول.

۲- په دې قانون کې له درج شوو حکمونو او اړوندو کړنلارو سره سم د غوښتونکي لاسرسي ته د اطلاعاتو د غوښتنې د فورم ورکول او له هغه سره لازمه همکاري.

۳- په لیکلي ډول د اطلاعاتو د غوښتنې د ترلاسه کولو په وخت کې غوښتونکي ته د رسید سپارل.

۴- د اطلاعاتو د شتون یا نه شتون په صورت کې، په لیکلي ډول په پنځو کاري ورځو موده کې د غوښتونکي خبرول.

۵- د دې قانون له درج شوو حکمونو سره د اطلاعاتو د وړاندې کولو له

وظایف مسؤول اطلاع رسانی

مادۀ سیزدهم:

(۱) مسؤول اطلاع رسانی دارای وظایف ذیل می باشد:

۱- توضیح فورم تقاضای اطلاعات به متقاضی در صورت تقاضا آگاه نمودن متقاضی طورکتبی یا الکترونیکی.

۲- بدسترس قرار دادن فورم تقاضای اطلاعات به متقاضی و همکاری لازم با وی مطابق احکام مندرج این قانون و طرز العمل های مربوط.

۳- تسلیم رسید به متقاضی در زمان دریافت تقاضای اطلاعات طورکتبی.

۴- در صورت موجودیت یا عدم موجودیت اطلاعات، مطلع نمودن متقاضی در مدت پنج روزکاری طورکتبی.

۵- حصول اطمینان از مطابقت ارایۀ اطلاعات با احکام مندرج این

(c) ketabton.com: The Digital Library

سمون څخه د ډاډ ترلاسه کول.

۶- د ادارې په انترنیتي پاڼو او نورو اړوندو رسنیو کې د اطلاعاتو خپرول.

۷- د هغو نورو دندو ترسره کول چې د اړوندې ادارې له لوري، د اطلاع رسونې د چارو د ښه والي لپاره ورته سپارل کېږي.

(۲) که چېرې غوښتونکی د معلولیت یا بې سوادۍ په سبب ونکړی شي په لیکلي ډول د اطلاعاتو غوښتنه وکړي، د اطلاع رسونې مسؤول مکلف دی د غوښتونکي شفاهي غوښتنه ولیکي، د هغه د لاسلیک یا د ګوتې د نښان له اخیستلو مخکې، د غوښتونکي غوښتنه د هغې د تأیید لپاره په هغې لارې چې د ده لپاره د درک وړ وي، تفهیم کړي.

(۳) که چېرې اداره د غوښتل شوو اطلاعاتو د پېژندنې لپاره زیاتو توضیحاتو ته اړتیا ولري، د اطلاع رسونې مسؤول موضوع له غوښتونکي سره تعقیبوي، د هغه د اطلاعاتو غوښتنه لازیاته واضح کوي.

(۴) که چېرې غوښتل شوي اطلاعات

قانون.

۶- نشر اطلاعات در صفحات انترنیتی اداره و سایر رسانه های مربوط.

۷- انجام سایر وظایفی که از طرف ادارهٔ مربوط، جهت بهبود امور اطلاع رسانی به وی سپرده می‌شود.

(۲) هرگاه متقاضی به سبب معلولیت یا بی سوادی نتواند طورکتبی تقاضای اطلاعات نماید، مسؤول اطلاع رسانی مکلف است درخواست شفاهی متقاضی را به تحریر در آورده قبل از گرفتن امضاء یا نشان انگشت وی، درخواست متقاضی را جهت تائید آن به طریقی که برای او قابل درک باشد، تفهیم نماید.

(۳) هرگاه اداره جهت شناسایی اطلاعات تقاضا شده به توضیحات بیشتر نیاز داشته باشد، مسؤول اطلاع رسانی موضوع را با متقاضی پیگیری نموده تقاضای اطلاعات وی را واضح تر می‌سازد.

(۴) هرگاه اطلاعات تقاضا شده در

(c) ketabton.com: The Digital Library

په اداره کې شتون ونلري او څرګنــــده وي چې بلـــه اداره غوښـــتل شـــوي اطلاعات لري، په دې صورت کې اداره مکلفه ده، د اطلاعاتو لیکلې غوښتنه په پنځو کاري ورځو موده کـــې هماغـــه ادارې ته واستوي او غوښـــتونکی پـــه لیکلي ډول له موضوع څخه خبر کړي.

د اطلاعاتو د غوښتنې ردول

څوارلسمه ماده:

(۱) که چیرې د اطلاعاتو غوښتنه پـــه کلي یا قسمي ډول رد شي، د اطـــلاع رسونې مسؤول مکلف دی، غوښتونکی په هغو مشخصو او قانوني دلایلو چې د هغو پر بنا د هغه غوښتنه رد شوې ده، په لیکلي ډول خبر کړي.

(۲) د اطلاع رسونې مسؤول مکلـــف دی د اطلاعـــاتو د غوښـــتنې د رد د تصمیم پر وړانـــدې د غوښـــتونکي د شکایت د حق په هکله، غوښتونکي ته لازم پوهاوی وړاندې کړي.

اداره موجود نبوده و واضح باشد که ادارۀ دیگری دارای اطلاعات تقاضـــا شده است در این صورت اداره مکلف است، تقاضای کتبی اطلاعـــات را در مدت پنج روز کاری به همـــان اداره ارســـال و متقاضـــی را از موضـــوع طورکتبی مطلع نماید.

رد تقاضای اطلاعات

مادۀ چهاردهم:

(۱) هرگاه تقاضای اطلاعات طور کلی یا قسمی رد شود، مســؤول اطـــلاع رسانی مکلف اســـت، متقاضـــی را از دلایل مشخص و قانونی که بنـــابرآن تقاضای وی رد گردیده، طـــورکتبی مطلع سازد.

(۲) مســـؤول اطـــلاع رســـانی مکلف است در مورد حـــق شـــکایت متقاضـــی بـــر علیـــه تصـــمیم رد تقاضـــای اطلاعـــات، بـــه متقاضـــی آگاهی لازم ارائه نماید.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د اطلاعاتو کلني خپرول

پنځلسمه ماده:

(۱) ادارې مکلفې دي، لاندې اطلاعات لږترلږه په کال کې یوځل خپاره کړي:

۱- د ادارې تشکیل، دندې او واکونه او د اړوندو اجراآتو رپوټ.

۲- د فرعي برخو، ولایتي او ساحوي دفترونو او د اړوندو انکشافي پروژو او برنامو په هکله معلومات.

۳- د ادارې د اړیکې شمېره، برېښنا لیک، پته او کاري ساعتونه.

۴- د بودجې د سندونو او د مالي او پلټنې د رپوټونو په ګډون د ادارې مالي وضعیت.

۵- د هغو فورمو په ګډون چې خدمتونو ته د لاسرسي لپاره بشپړېږي دهغو مستقیمو خدمتونو جزئیات چې خلکو ته وړاندې کېږي او د خدمتونو د وړاندې کولو وخت.

۶- د ادارې په استماعیه او مشورتي غونډو کې د ښاریانو د مشارکت لپاره

نشرسالانۀ اطلاعات

مادۀ پانزدهم:

(۱) ادارات مکلف اند، اطلاعات ذیل را حداقل سال یک مرتبه نشر نمایند:

۱- تشکیل، وظایف و صلاحیت های اداره وگزارش اجراآت مربوط.

۲- معلومات در مورد بخش های فرعی، دفاتر ولایتی و ساحوی، برنامه ها و پروژه های انکشافی مربوط.

۳- شمارۀ تماس، ایمیل، آدرس و ساعات کاری اداره.

۴- وضعیت مالی اداره به شمول اسناد بودجه و گزارش های مالی و تفتیش.

۵- جزئیات خدمات مستقیم که به مردم ارائه می‌گردد به شمول فورم هایی که جهت دسترسی خدمات تکمیل گردد و زمان ارایۀ خدمات.

۶- معلومات در مورد میکانیزم ها و طرزالعمل ها جهت مشارکت

د میکانیزمونو او کړنلارو او اړونـــدو رپوټونو په هکله معلومات.

۷- د اطلاعاتو غوښتنې او د خلکــو مســتقیم شــکایت تــه د رســیدګۍ څرنګوالی.

۸- اړونده تقنیني سندونه.

۹- اړوندې لایحــې، کــړنلارې او لارښودونه.

۱۰- د قوانینو، مقررو، کــړنلارو او نورو تقنیني سندونو د طرحې په اړوند د مشورو په ګډون د ښاریانو د مشارکتي غونډو پایلې.

۱۱- اړوندکورني یــا بــین المللــي قراردادونه، پروتوکولونه او هــوکړه لیکونه.

۱۲- د داوطلبۍ اعلانونه، د آفرونو د ارزونې سندونه، تدارکاتي قراردادونه، د قراردادونو د اجراکولو د پرمختــګ رپوټونه، د قراردادونو بشپړیز رپوټ، د قراردادونو له پلي کولو څخه د پلټنــې رپوټ او په تدارکاتي قراردادونو پورې اړوند نور موارد.

۱۳- پالیسي، ستراتیژي او اړوند کاري

شهروندان در مجــالس اســتماعیه و مشورتی اداره و گزارش های مربوط.

۷- طــرز رســیدگی بــه تقاضــای اطلاعـــات و شــکایت مســـتقیم مردم.

۸- اسناد تقنینی مربوط.

۹- لوایح، طرزالعمل‌ها و رهنمود های مربوط.

۱۰- نتــایج جلســات مشــارکتی شهروندان به شمول مشوره در مــورد طرح قوانین، مقرره ها، طرزالعمل ها و سایر اسناد تقنینی.

۱۱- قراردادها، پروتوکــول هــا و تفاهمنامه های داخلی یا بین المللــی مربوط.

۱۲- اعلانات داوطلبی، اسناد ارزیابی آفرها، قــرارداد هــای تــدارکاتی، گــزارش هــای پیشــرفت اجــرای قراردادها، گزارش تکمیلی قرار دادها، گزارش تفتیش از تطبیق قرارداد هــا و سایر موارد مربــوط قــرارداد هــای تدارکاتی.

۱۳- پالیسی، ستراتیژی و پلان هــای

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

پلانونه.

۱۴- د هغو اطلاعاتو د طبقه بندۍ او ډول لست چې په واک کې یې لري.

۱۵-د نوم، د اړیکې د شمېرې، برېښنا لیک او د دفتر د پتې په ګډون د اطلاع رسونې د مسؤول په هکله معلومات.

۱۶- د دغه قانون د حکمونو له تطبیق څخه کلنی رپوټ.

۱۷- د کمېسیون په تشخیص نور اطلاعات.

(۲) ادارې دې د قراردادونو په ګډون مهم اطلاعات او سندونه له بشپړېدو وروسته په ډېر لنډ ممکن وخت کې په داسې ډول د خلکو په واک کې ورکړي چې د عامه خلکو لپاره د درک وړ او په آسانۍ سره د لاسرسي وړ وي.

(۳) ادارې مکلفې دي، په ښه توګه د سندونو او اطلاعاتو د ساتنې او د غوښتونکو په لاسرسي کې د هغو د ورکولو په مقصد، د اطلاعاتو د مدیریت سیستم او د اطلاعاتو بانک (ډیټابیس) رامنځته کړي.

(۴) ادارې هغه اطلاعات چې په

کاری مربوط.

۱۴ - لست طبقه بندی و انواع اطلاعاتی که در اختیار دارد.

۱۵- معلومات در مورد مسؤول اطلاع رسانی به شمول نام، شمارۀ تماس، ایمیل و آدرس دفتر.

۱۶- گزارش سالانه از تطبیق احکام این قانون.

۱۷- سایر اطلاعات به تشخیص کمیسیون.

(۲) ادارات اطلاعات و اسناد مهم را به شمول قرارداد ها به اسرع وقت بعد از نهایی شدن به گونۀ در دسترس مردم قرار دهند که برای عامۀ مردم قابل درک و به آسانی قابل دسترس باشد.

(۳) ادارات مکلف اند، به منظور حفظ و نگهداشت بهتر اسناد و اطلاعات و بدسترس قرار دادن آن به متقاضیان، سیستم مدیریت اطلاعات و بانک اطلاعات (دیتابیس) را ایجاد نمایند.

(۴) ادارات اطلاعاتی را که به شکل

(c) ketabton.com: The Digital Library

برېښنايي ډول يې خپروي، د کمپيوټر په واسطه دې د تحليل او عمليـــاتو وړ وي.

(۵) اشخاص کولای شي هغه اطلاعات چې لومړی د عامه ادارې په واســطه توليدېږي، له هغو څخه ګټه واخلي.

ممنوعيتونه

شپاړسمه ماده:

(۱) په لاندې حالاتو کې د اطلاعــاتو وړاندې کول منع دي:

۱- په هغه صورت کې چې خپلواکي، ملي حاکميت، ځمکنۍ بشپړتيا او عامه امنيت له خطر سره مخامخ کړي.

۲- په هغه صورت کې چې له نــورو هېوادونو سره د افغانستان د سياســي، اقتصادي او فرهنګي اړيکو د پرې کېدو سبب شي.

۳- په هغه صورت کې چې د شخص سر او مال له خطر سره مخامخ شي.

۴- په هغه صورت کې چې د جــرم د کشف خنډ يا د جــرم د ارتکــاب د مخنيوي خنډ شي.

الکترونيکی به نشر می‌رسانند، قابـــل تحليل و عمليات توســـط کمپيـــوتر باشد.

(۵) اشخاص می‌توانند اطلاعاتی کـــه نخست توســـط ادارهٔ عامـــه توليـــد می‌گردد، از آن استفاده نمايند.

ممنوعيت ها

مادهٔ شانزدهم:

(۱) ارايهٔ اطلاعات در حالات ذيـــل ممنوع می باشد:

۱- درصورتی‌که استقلال، حاکميـــت ملی، تماميت ارضی و امنيت عامـــه را به خطر مواجه گرداند.

۲- درصـــورتی‌کـــه ســـبب قطـــع روابط سياسی، اقتصادی و فرهنگـــی افغانســـــتان بـــــا سايرکشـــــورها گردد.

۳- درصورتی‌که جان و مال شـــخص به خطر مواجه گردد.

۴- درصورتی‌که مانع کشف جرم يـــا مانع جلـــوگيری از ارتکـــاب جـــرم گردد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

۵- په هغه صورت کې چې د تورن د کشف، څېړنې او تعقیب بهیر یا په دې برخه کې د احتیاطي تـدبیرونو نیـول مختل کړي.

۶- په هغه صورت کې چې د عادلانه محاکمې یا د حکم د تنفیذ بهیر اخلال کړي.

۷- په هغه صورت کې چې د شخص خصوصي حریم نقض کړي.

۸- په هغه صورت کې چې اطلاعات په سوداګریزو موضوعګانو، شخصـي ملکیتونو او بانکي حساب پـورې اړه ولري، خو دا چې په قوانینو کې بـل ډول تشخیص شوی وي.

(۲) لاندې حالات د دې مادې د (۱) فقرې په ۷ او ۸ اجزاوو کې لـه درج شوو حکمونو څخه مستثني دي:

۱- په هغه صورت کې چې واکمنـه محکمـه د شـخص د اطلاعـاتو د افشاکولو په هکله تجویز ونیسي.

۲- په هغه صورت کې چې د مؤلف، مصنف، هنرمند او څېړونکي د حقوقو د ملاتړ قانون (کاپي رایټ) او له سیالۍ

۵- درصورتی‌که روند کشف، تحقیق و تعقیب مـتهم یـا اتخـاذ تـدابیر احتیاطی در ایـن زمینـه را مختـل سازد.

۶- درصورتی‌کـه رونـد محاکمـهٔ عادلانه یا تنفیذ حکـم را اخـلال نماید.

۷- درصورتی‌که حـریم خصوصـی شخص را نقض نماید.

۸- درصورتی‌که اطلاعات مربوط بـه موضوعات تجارتی، ملکیـت هـای شخصی و حساب بانکی بوده، مگـر اینکه در قوانین طور دیگری تشخیص شده باشد.

(۲) حالات ذیل از احکـام منـدرج اجزای ۷ و ۸ فقرهٔ (۱) ایـن مـاده مستثنی می‌باشد:

۱- در صورتی‌که محکمهٔ ذیصلاح در مورد افشای اطلاعات شخصی تجویز اتخاذ نماید.

۲- درصورتی‌که قانون حمایت حقوق مؤلف، مصـنف، هنرمنـد و محقـق (کاپی رایت) و قانون حمایت از رقابت

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځخه د ملاتړ قانون او نور تقنیني سندونه نقض نه کړي.

(۳) د دې مادې په (۱) فقره کې درج شوي اطلاعات په هغه صورت کې چې عامه ګټې ایجاب کړي، غوښتونکي ته وړاندې کېږي.

(۴) د دې مادې په (۱) فقره کې درج شوې عامه ګټې د اړوندې ادارې په واسطه تشخیصېږي.

(۵) که چېرې غوښتل شوي اطلاعات په هغو اطلاعاتو پورې اړه ولري چې د ثالث شخص له لوري په سري ډول برابر شوي وي، اداره دې د نوموړو اطلاعاتو د افشاکولو په هکله د ثالث شخص د رضایت یا نه رضایت د معلومولو لپاره له هغه سره اړیکې ونیسي. په هغو مواردو کې چې هغه اعتراض ولري باید وساتل شي، خو هغه تصمیم چې آیا غوښتل شوي اطلاعات د ممنوعیتونو په محدوده کې دي یا ندي، د ادارې په واسطه نیول کېږي.

(٦) هغه اطلاعات چې له شلو کلونو ځخه زیاته مخینه ولري، په هغو باندې

و سایر اسناد تقنینی را نقض ننماید.

(۳) اطلاعات مندرج فقرهٔ (۱) این ماده در صورتی که منافع عامه ایجاب نماید به متقاضی ارائه می‌گردد.

(۴) منافع عامهٔ مندرج فقرهٔ (۱) این ماده توسط ادارهٔ مربوط تشخیص می‌گردد.

(۵) هرگاه اطلاعات تقاضا شده مربوط به اطلاعاتی باشد که از جانب شخص ثالث طور سری فراهم شده باشد، اداره با شخص ثالث جهت معلوم نمودن رضایت یا عدم رضایت وی در مورد افشای اطلاعات متذکره تماس برقرار نماید. در مواردی که وی اعتراض داشته باشد باید حفظ شود، اما تصمیمی که آیا اطلاعات تقاضا شده در محدودهٔ ممنوعیت ها قرار دارد یا نه، توسط اداره اتخاذ می‌گردد.

(٦) اطلاعاتی که بیشتر از بیست سال قدامت داشته باشد، هیچ گونه

(c) ketabton.com: The Digital Library

هېڅ ډول ممنوعیت نشي وضع کېدای.
خو دا چې دغه موده په استثنایي حالاتو کې د هغې اداري د لـومړۍ درجـې مسؤول په وړاندیز چې اړوند اطلاعات يې په واک کې دي د کمېسـیون پـه تأیید، زیات نه زیات تر نـورو لسـو کلونو پورې تمدیدېدای شي.
(۷) که چېرې د غوښتل شوو اطلاعاتو یوه برخه د ممنوعیتونو په محدوده کې وي، له هماغې برخـې پرتـه، پـاتې اطلاعات دې وړاندې شي.
(۸) اداري مکلفې دي، اړوند سندونه د محرمیت په پام کې نیولو سره له جلا کړنلارې سره سم، تصنیف او طبقه بندي کړي.

د رپوټ وړاندې کول

اووه لسمه ماده:

(۱) د اطلاع رسونې مسؤولې مراجع مکلفې دي، د دې قانون د حکمونو د تطبیق په هکله د خپلو اجراآتو کلنـی رپوټ کمېسیون ته وړاندې کړي.
(۲) د دې مادې په (۱) فقره کــې د

ممنــوعیتی بــالای آن وضــع شــده نمی‌تواند. مگر اینکه مدت متذکره در حالات استثنایی به پیشنهاد مســؤول درجه اول اداره که اطلاعات مربوطه در اختیار آن قــرار دارد، بــا تائیــد کمیسیون، حد اکثر الی ده سال دیگر تمدید شده می‌تواند.
(۷) هرگاه یک بخش اطلاعات تقاضا شده در محدودۀ ممنوعیت ها باشــد، به استثنای همان بخــش، اطلاعــات متباقی ارائه گردد.
(۸) ادارات مکلف اند، اسناد مربوط را بــا نظرداشــت محرمیــت طبــق طرزالعمل جداگانه تصــنیف و طبقــه بندی نمایند.

ارایۀ گزارش

مادۀ هفدهم:

(۱) مراجع مسؤول اطــلاع رســانی مکلف اند،گزارش اجــراآت ســالانۀ خویش را در مورد تطبیق احکام ایــن قانون به کمیسیون ارائه نمایند.
(۲) طرز ارایۀ گزارش مندرج فقــرۀ

(c) ketabton.com: The Digital Library

درج شوي رپوټ د وړاندې کولو ځرنګوالی په هغې جلا کړنلاره کې تنظیمېږي چې د کمېسیون له لوري وضع کېږي.

څلورم فصل

کمېسیون

د کمېسیون رامنځته کول

اتلسمه ماده:

اطلاعاتو ته د لاسرسي د حق د تأمینولو په منظور، د دې قانون له حکمونو سره سم د ښځو او نارینه وو په ګډون د پنځو تنو غړو په ترکیب کمېسیون رامنځته کېږي.

د کمېسیون د غړیتوب شرطونه

نولسمه ماده:

هغه شخص د کمېسیون د غړي په توګه ټاکل کېږي چې لاندې شرطونه ولري:

۱- د افغانستان تابعیت ولري.

۲- د دېرش کلنۍ عمر یې بشپړ کړی وي.

۳- لږترلږه د لېسانس د تحصیلي سند

(۱) این ماده در طرزالعمل جداگانهٔ که از طرف کمیسیون وضع می‌شود، تنظیم می‌گردد.

فصل چهارم

کمیسیون

ایجاد کمیسیون

مادهٔ هجدهم:

به منظور تأمین حق دسترسی به اطلاعات، کمیسیون مرکب از پنج عضو اعم از زن و مرد مطابق احکام این قانون ایجاد می‌گردد.

شرایط عضویت کمیسیون

مادهٔ نزدهم:

شخصی به حیث عضوکمیسیون تعیین می شود که واجد شرایط ذیل باشد:

۱- تابعیت افغانستان را داشته باشد.

۲- سن سی سالگی را تکمیل نموده باشد.

۳- حداقل دارای سند تحصیلی

(c) ketabton.com: The Digital Library

لرونکی وي.

۴- له مدني حقوقو څخه په حرمـــان، جنايت، بشري ضد جرمونو او د اداري فساد په جرمونو محکوم شوی نه وي.

۵- پنځه کلنه اړونده کـــاري تجربـــه ولري.

٦- د ښه شهرت لرونکی وي.

۷- د سیاســـي ګونــــد غړیتــــوب و نه لري.

۸- د دولتي ټاکنیزو یا انتصابي مقامونو متصدي نه وي.

د غوراوي د کمېټې رامنځته کول

شلمه ماده:

(۱) د کمېسیون د غړو د ټـــاکنې پــــه منظور، د غوراوي کمېټه پــــه لانــــدې ترکیب سره رامنځته کېږي:

۱- د اطلاعاتو او فرهنـــګ وزیـــر د رئیس په توګه.

۲- د سترې محکمې غړی د ســـترې محکمې د عالي شورې په ټاکنه د غړي په توګه.

۳- د ولسي جرګې د دیني، فرهنګي،

لیسانس باشد.

۴- به حرمان از حقوق مدنی، جنایت، جرایم ضد بشری و جرایم فساد اداری محکوم نشده باشد.

۵- پنج سال تجربهٔ کاری مرتبط داشته باشد.

٦- دارای شهرت نیک باشد.

۷- عضویت حزب سیاسی را نداشته باشد.

۸- متصدی عهده های انتخـــابی یـــا انتصابی دولتی نباشد.

ایجاد کمیتهٔ گزینش

مادهٔ بیستم:

(۱) به منظور تعیین اعضای کمیسیون، کمیتهٔ گزینش به ترکیب ذیل ایجاد می‌گردد:

۱- وزیر اطلاعات و فرهنگ به حیث رئیس.

۲- عضو ستره محکمه بـــه انتخـــاب شورای عالی ستره محکمه به حیـــث عضو.

۳- عضو کمیســـیون امـــور دینـــی،

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوهنې او لوړو زده کـړو د چـارو د کمېسیون غړی د غړي په توګه.

۴- د افغانستان د بشـر دحقوقـو د خپلواک کمېسـیون غـړی د هغـه کمېسیون په ټاکنه د غړي په توګه.

۵- د رسنیزې صنفي اتحادیې ټاکـل شوی استازی د غړي په توګه.

٦- د مدني ټولنې اړوند بنسټونو ټاکل شوی استازی د غړي په توګه.

۷- د افغانستان دمـدافع وکیلانـو د خپلواک انجمن واکمن استازی د غړي په توګه.

(۲) د اطلاعاتو او فرهنګ وزارت د غوراوي کمېټې سکرتریت پـه غـاړه لري.

(۳) د غوراوي کمېټه د کمېسـیون د غړیتوب د لنډ ژوندلیک د منلو اعلان د کمېټې د لومړۍ غونډې له جوړېـدو څخه وروسته په پنځو کاري ورځو موده کې خپروي.

(۴) د غوراوي کمېټه د رقابتي بهیر له پای ته رسېدو وروسته، د نوماندانو له ډلې څخه، د منلو د اعلان د مودې له

فرهنگی، معارف و تحصیلات عـالی ولسی جرگه به حیث عضو.

۴- عضو کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانسـتان بـه انتخـاب آن کمیسیون به حیث عضو.

۵- نمایندۀ منتخب نهاد های صـنفی رسانه ئی به حیث عضو.

٦- نمایندۀ منتخب نهاد های مـرتبط جامعۀ مدنی به حیث عضو.

۷- نماینده باصلاحیت انجمن مستقل وکلای مدافع افغانستان بـه حیـث عضو.

(۲) وزارت اطلاعـات و فرهنـگ سکرتریت کمیتۀ گزینش را به عهـده دارد.

(۳) کمیتۀ گزینش اعـلان پـذیرش خلص سوانح عضویت کمیسیون را در مـدت پـنج روز کـاری بعـد از اولـین جلسـۀ کمیتـه اعـلان می‌نماید.

(۴) کمیتـۀ گـزینش از جملـۀ کاندیدان، پانزده تن واجد شـرایط را بعـد از خـتم رونـد رقـابتی،

(c) ketabton.com: The Digital Library

پای ته رسېدو وروسته، د شرایطو لرونکي پنځلس تنه، په لسو کاري ورځو موده کې د افغانستان د اسلامي جمهوریت جمهوررئیس ته معرفي کوي.

(۵) د افغانستان د اسلامي جمهوریت جمهور رئیس له پنځلسو تنو څخه پنځه تنه يې د تخصص او جنسیت په پام کې نیولو سره د لومړۍ دورې لپاره د کمېسیون د غړو په توګه په لاندې ترتیب سره ټاکي:

۱- درې غړي د پنځو کلونو لپاره.

۲- دوه غړي د دریوکلونو لپاره.

(۶) د کمېسیون غړي په راتلونکو دوروکې د پنځو کلونو لپاره ټاکل کېږي.

(۷) دکمېسیون غړي ددې مادې د (۵ او ۶) فقرو د حکم په پام کې نیولوسره یوازې د یوې دورې لپاره ټاکل کېږي.

(۸) د کمېسیون غړي نه شي کولی د دندې په وخت کې په نورو دندو لاس پورې کړي، د لوړو زده کړو په مؤسسو کې تدریس له دغه حکم څخه

در مدت ده روز کاری بعد از پایان مدت اعلان پذیرش به رئیس جمهوری اسلامی افغانستان معرفی می‌نماید.

(۵) رئیس جمهوری اسلامی افغانستان از میان پانزده تن پنج تن آنها را با نظرداشت تخصص و جنسیت برای دورهٔ اول به حیث اعضای کمیسیون به ترتیب ذیل تعیین می‌نماید:

۱- سه عضو برای مدت پنج سال.

۲- دو عضو برای مدت سه سال.

(۶) اعضای کمیسیون در دوره های بعدی برای مدت پنج سال تعیین می‌گردند.

(۷) اعضای کمیسیون صرف برای یک دوره با نظرداشت حکم فقره های (۵ و ۶) این ماده تعیین می‌گردد.

(۸) اعضای کمیسیون نمی‌توانند، حین تصدی وظیفه به وظایف دیگر اشتغال ورزند. تدریس در مؤسسات تحصیلات عالی از این حکم مستثنی

(c) ketabton.com: The Digital Library

مستثني دی.

د رئيس، مرستيال او منشي ټاکنه

يوويشتمه ماده:

کمېسيون په لومړۍ غونډه کې، د خپلو غړو له منځه د کمېسيون رئيس، مرستيال او منشي د دووکلونو او شپږو مياشتو مودې لپاره انتخابوي. دیوې بلې دورې لپاره دهغوی بيا انتخاب مجاز دی.

د کمېسيون دندې او واکونه

دوه ويشتمه ماده:

کمېسيون د لاندو دندو او واکونو لرونکی دی:

۱- له ادارو څخه اطلاعاتو ته د لاسرسي له بهير او د هغو د وړاندې کولو له څرنگوالي څخه څارنه.

۲- د غوښتونکو د شکايتونو بررسي.

۳- د اړتيا په صورت کې د ادارو د اطلاع رسونې له مسؤولو مراجعو څخه د سندونو غوښتل.

۴- غوښتونکو او ادارو ته د لازمو مشورو وړاندې کول.

می‌باشد.

انتخاب رئیس، معاون و منشی

مادۀ بیست و یکم:

کمیسیون در اولین جلسه، رئیس، معاون و منشی کمیسیون را از میان اعضای خویش برای مدت دوسال و شش ماه انتخاب می نماید. انتخاب مجدد آنها برای یک دورۀ دیگر مجاز می‌باشد.

وظایف و صلاحیت های کمیسیون

مادۀ بیست و دوم:

(۱)کمیسیون دارای وظایف و صلاحیت های ذیل می‌باشد:

۱- نظارت از پروسۀ دسترسی به اطلاعات از ادارات و چگونگی ارایۀ آن.

۲- بررسی شکایات متقاضیان.

۳- مطالبۀ اسناد از مراجع مسؤول اطلاع رسانی ادارات درصورت ضرورت.

۴- ارایۀ مشوره های لازم به متقاضیان و ادارات.

(c) ketabton.com: The Digital Library

۵- د ادارو د اطلاع رسونې د مسؤولو مراجعو د رپوټونو ارزونه.

٦- جمهور رئیس او د ملي شوري دواړو مجلسونو ته د کمېسیون د فعالیتونو د کلني رپوټ وړاندې کول او د هغو خپرول.

۷- د روزنیزو برنامو د دایرولو له لارې په هېواد کې د اطلاع رسونې د فرهنګ پیاوړتیا.

۸- د کمېسیون د فعالیتونو په هکله د عامه پوهاوي لوړول.

۹- د کمېسیون د تصمیمونو خپرول.

۱۰- د دې قانون د حکمونو د تطبیق له څرنګوالي څخه څارنه.

۱۱- د اړوندو لایحو او کړنلارو تصویبول.

۱۲- د ادارو له لوري د اطلاعاتو د تنظیم د څرنګوالي په هکله د اقل حد معیارونو وضع کول.

۱۳- په دې قانون کې د درج شوو نورو دندو ترسره کول.

(۲) د دې مادې په مفهوم څارنه د دې قانون د حکمونو د تطبیق له ډول څخه

۵- ارزیابی گزارش مراجع مسؤول اطلاع رسانی ادارات.

٦- ارایهٔ گزارش سالانهٔ فعالیت های کمیسیون به رئیس جمهور و مجلسین شورای ملی و نشر آن.

۷- تقویت فرهنگ اطلاع رسانی در کشور از طریق تدویر برنامه های آموزشی.

۸- بلند بردن آگاهی عامه در مورد فعالیت های کمیسیون.

۹- نشر تصامیم کمیسیون.

۱۰- نظارت از چگونگی تطبیق احکام این قانون.

۱۱- تصویب لوایح و طرزالعمل های مربوط.

۱۲- وضع حداقل معیارها در مورد چگونگی تنظیم اطلاعات از جانب ادارات.

۱۳- انجام سایر وظایف مندرج این قانون.

(۲) نظارت به مفهوم این ماده عبارت از چگونگی تطبیق احکام این قانون

(c) ketabton.com: The Digital Library

عبارت دی.

(۳) کمېسیون د دې قانون له حکمونو سره سم، په خپلو اجراآتو کې خپلواک دی.

د کمېسیون د غونډو دایرېدل

درویشتمه ماده:

(۱) د کمېسیون عادي غونډې په اونۍ کې یوځل دایرېږي او فـوق العـاده غونډې د رئیس د تصمیم پربنسټ یا د هغو د غړو د یوه ثلث پـه وړانـدیز دایرېدای شي.

(۲) د کمېسیون د غونډو د دایرېـدو نصاب د هغه د اکثریت غړو شتون دی.

(۳) د کمېسیون تصمیمونه د حاضرو غړو د رایو د اکثریت پر بنسټ نیـول کېږي او د رایو د برابرۍ په صـورت کې، هغه لوری چې رئیس ورته رایـه ورکړې وي، اکثریت ګڼل کېږي خو دا چې په دې قانون کې بل ډول تصـریح شوي وي.

(۴) د فعالیت ډول او د کمېسیون پـه غونډو پورې اړوندې نورې چارې پــه

می‌باشد.

(۳) کمیسیون مطابق احکام این قانون در اجـــراآت خـــویش مســـتقل می‌باشد.

تدویرجلسات کمیسیون

مادۀ بیست و سوم:

(۱) جلســات عادی کمیسیون در هر هفته یکبار دایر می‌گردد و جلســات فوق العاده بر اساس تصمیم رئیس یــا پیشنهاد یک ثلث اعضای آن دایر شده می‌تواند.

(۲) نصاب تدویر جلسات کمیســیون حضور اکثریت اعضای آن می‌باشد.

(۳) تصامیم کمیســیون بــه اســاس اکثریت آرای اعضای حاضر اتخاذ و در صورت تساوی آراء، طرفــی‌کــه رئیس به آن رای داده باشد، اکثریــت شمرده می‌شود مگر اینکه در این قانون طــور دیگــری تصــریح گردیــده باشد.

(۴) طرز فعالیت و سایر امور مربوط به جلســات کمیســیون در طرزالعمــل

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغې جلا کړنلاره کې چې د کمېسیون له لوري وضع کېږي، تنظیمېږي.

د کمېسیون د تصمیم پلي کول

ځلپریشتمه ماده:

(۱) د کمېسیون تصمیم وروستی دی له ابلاغ وروسته د پلي کولو وړ دی.

(۲) که چېرې اداره د کمېسیون تصمیم رعایت نه کړي، کمېسیون کولای شي، موضوع واکمنو مراجعو یا مقاماتو ته محول کړي.

د کمېسیون دفتر

پنځه ویشتمه ماده:

کمېسیون د مرکزي دفتر لرونکی دی، د اړتیا په صورت کې کولای شي، خپل ساحوي دفترونه هم رامنځته کړي.

د غړیتوب د له لاسه ورکولو حالات

شپږویشتمه ماده:

(۱) د کمېسیون غړی له لاندې حالاتو څخه په یوه کې خپل غړیتوب له لاسه ورکوي:

جداگانهٔ که از طرف کمیسیون وضع می‌شود، تنظیم می‌گردد.

تطبیق تصمیم کمیسیون

مادهٔ بیست و چهارم:

(۱) تصمیم کمیسیون نهایی بوده بعد از ابلاغ قابل تطبیق می‌باشد.

(۲) هرگاه اداره تصمیم کمیسیون را رعایت ننماید، کمیسیون می‌تواند، موضوع را به مراجع یا مقامات ذیصلاح محول نماید.

دفتر کمیسیون

مادهٔ بیست و پنجم:

کمیسیون دارای دفتر مرکزی بوده، در صورت ضرورت می‌تواند، دفاتر ساحوی خویش را نیز ایجاد نماید.

حالات از دست دادن عضویت

مادهٔ بیست و ششم:

(۱) عضوکمیسیون در یکی از حالات ذیل عضویت خویش را از دست می‌دهد:

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱- د جمهور رئـیس لــه منظــورۍ وروسته لیکلې استعفاء.

۲- په داسې ناعلاجو ناروغیو اختــه کېدل چې د هغه د دندې د اجراء کولو خنډ شي.

۳- له شپږو میاشتو څخه زیــات پــه تنفیذي حبس محکومیت.

۴- د غړیتوب د شرطونو د لرلو پــه اړوند د ناسمو اطلاعاتو وړاندې کول.

۵- په کمېسیون کې د کاري مــودې بشپړول.

٦- د کمېسیون د اړونــدو قوانینــو، مقررو، لایحو او کړنلارو د حکمونو نه رعایتول.

(۲) که چېرې د کمېسیون غړی د دې مادې په (۱) فقره کې له درج شــوو حالتونو څخه په یوه کې خپل غړیتوب له لاسه ورکړي او د کمېسیون د کار له دورې څخه لږترلږه یوکال پاتې وي، د اطلاعـــاتو او فرهنـــګ وزارت د غوراوي کمېټه په لسو کاري ورځــو موده کې ددې قانون د شلمې مادې په (۱) فقره کې په درج شوي ترکیــب

۱- استعفای کتبی بعــد از منظــوری رئیس جمهور.

۲- مبتلا شدن بــه امــراض صــعب العلاجی کــه مــانع اجــرای وظیفــۀ وی گردد.

۳- محکومیت به حبس تنفیذی بیش از شش ماه.

۴- ارایۀ اطلاعات نا درست مبنی بر داشتن شرایط عضویت.

۵- تکمیـــل مـــدت کـــاری در کمیسیون.

٦- عدم رعایــت احکــام قــوانین، مقرره ها، لوایح و طرزالعمــل هــای مربوط کمیسیون.

(۲) هرگاه عضو کمیسیون در یکی از حالات مندرج فقرۀ (۱) ایــن مــاده عضویت خویش را از دست دهــد و حد اقل یک سال از دورۀ کارکمیسیون بــــاقی مانــــده باشــــد، وزارت اطلاعات و فرهنگ کمیتۀ گــزینش را در مدت ده روز کاری بــه ترکیــب مندرج فقرۀ (۱) مادۀ بیستم این قانون تشکیل و کمیتــۀ گــزینش اعــلان

(c) ketabton.com: The Digital Library

سره جوړوي او د غوراوي کمېټه په کمېسیون کې د غړیتوب د نوماندانو د لنډ ژوند لیک د منلو اعلان، اعلانوي.

(۳) د غوراوي کمېټه د نوماندانو له منځه د شرایطو لرونکي دوه تنه جمهور رئیس ته معرفي کوي.

(۴) جمهور رئیس د دوو تنو له منځه یو یې د کمېسیون د غړي په توګه ټاکي.

د کمېسیون د غړي عزل

اووه ویشتمه ماده:

د کمېسیون د غړي عزل د دې قانون د شپږویشتمې مادې د (۱) فقرې د ۲، ۴ او۶ اجزاوو په درج شوو حالاتو کې د کمېسیون د پنځو تنو غړو له تشخیص او تأیید وروسته صورت مومي.

محدودیتونه

اته ویشتمه ماده:

(۱) د کمېسیون رئیس او غړی نشي کولای د تصمیم نیونې په هغو غونډو کې چې ذینفع وي، ګډون وکړي.

(۲) د کمېسیون رئیس او غړي نشي

پذیرش خلص سوانح کاندیدان عضویت در کمیسیون را اعلان می‌نماید.

(۳) کمیتهٔ گزینش از میان کاندیدان دو تن واجد شرایط را به رئیس جمهور معرفی می‌نماید.

(۴) رئیس جمهور از میان دو تن یکی از آنها را به حیث عضوء کمیسیون تعیین می‌نماید.

عزل عضو کمیسیون

مادهٔ بیست و هفتم:

عزل عضو کمیسیون در حالات مندرج اجزای ۲، ۴ و۶ فقرهٔ (۱) مادهٔ بیست و ششم این قانون بعد از تشخیص و تائید پنج تن از اعضای کمیسیون صورت می‌گیرد.

محدودیت‌ها

مادهٔ بیست و هشتم:

(۱) رئیس و اعضای کمیسیون نمی‌توانند در جلسات تصمیم گیری که ذینفع باشند، اشتراک نمایند.

(۲) رئیس و اعضای کمیسیون

(c) ketabton.com: The Digital Library

کولای، هغه اطلاعات چې د دنــدې د اجراء کولو په وخت کې یا د هغې له پرېښودو وروسته یې ترلاسه کړي دي او د دې قانون له حکمونو سره ســم ممنوع وي، افشاء یا له هغو څخــه د ځان یا د نورو اشخاصو په نفع ګټــه اخیستنه وکړي.

(۳) که چېرې د کمېسیون رئــیس او غړي د دې مادې په (۲) فقره کې لــه درج شوي حکم څخه سرغړونه وکړي، سرغړوونکی د قانون له حکمونو سره سم تر عدلي تعقیب لاندې نیول کېږي.

د کمېسیون دارالانشاء

نهه ویشتمه ماده:

(۱) کمېسیون د اداري او اجرایــوي چارو د پرمخ بیولــو پــه منظــور د دارالانشاء لرونکی دی چې په رأس کې یې رئیس ځای لري.

(۲) د دارالانشاء رئیس د دې قانون په نولسمه ماده کې په درج شوو شرطونو سربېره د بشري ســرچینو، مــالي او تدارکاتي مدیریت په چارو کې لږترلږه

نمـــی‌تواننــد، اطلاعـــاتی را کـــه حـــین اجـــرای وظیفـــه یـــا بعـــد از تـــرک آن، بدســـت آورده انـــد و مطـــابق احکـــام ایـــن قـــانون ممنوع باشد، افشاء یا از آن به نفــع خویش یا ســـایر اشـــخاص اســـتفاده نمایند.

(۳) هرگاه رئیس و اعضای کمیسیون از حکم مندرج فقرهٔ (۲) ایـــن مـــاده تخلف نمایند، متخلف مطابق احکـــام قانون تحـــت تعقیـــب عـــدلی قـــرار می‌گیرد.

دارالانشای کمیسیون

مادهٔ بیست و نهم:

(۱) کمیسیون به منظور پیشبرد امـــور اداری و اجرائیوی دارای دارالانشـــاء می‌باشد که در رأس آن رئیس قـــرار دارد.

(۲) رئیس دارالانشاء علاوه بر شرایط مندرج مادهٔ نزدهم این قـــانون دارای تجربهٔ کاری حداقل پنج سال در امور مدیریت منابع بشری، مالی و تدارکاتی

(c) ketabton.com: The Digital Library

پنځه کاله کاري تجربه لري.

(۳) کمېسيون د رايو د اکثريت په توافق سره د شرايطو لرونکو اشخاصو له منځه درې تنه د دارالانشاء رياست د پست د ترلاسه کولو په مقصد جمهور رئيس ته وړانديزوي.

(۴) جمهور رئيس د دريو تنو له منځه يو يې د دارالانشاء د رئيس په توګه ټاکي.

(۵) د دارالانشاء کارکوونکي د قانون له حکمونو سره سم ګمارل کېږي.

(٦) دارالانشاء خپلې دندې د قانون له حکمونو او هغو کړنلارو سره سم چې د کمېسيون له لوري تصويبېږي، اجراء کوي او د کمېسيون په وړاندې مسؤوله ده.

د کمېسيون بودجه

دېرشمه ماده:

(۱) کمېسيون خپله بودجه له حکومت سره په مشوره کې برابروي او په لګولو کې يې خپلواک دی او د هغې رپوټ د قانون له حکمونو سره سم وړاندې

می‌باشد.

(۳) کمیسیون به توافق اکثریت آراء از میان اشخاص واجد شرایط سه تن را غرض احراز پست ریاست دارالانشاء به رئیس جمهور پیشنهاد می‌نماید.

(۴) رئیس جمهور از میان سه تن یکی از آنها را به حیث رئیس دارالانشاء تعیین می‌نماید.

(۵)کارکنان دارالانشاء مطابق احکام قانون استخدام می‌گردند.

(٦) دارالانشاء وظایف خویش را مطابق احکام قانون و طرزالعمل‌های که از طرف کمیسیون تصویب می‌گردد، اجراء نموده و نزد کمیسیون مسؤول می‌باشد.

بودجهٔ کمیسیون

مادهٔ سی ام:

(۱)کمیسیون بودجهٔ خود را در مشوره با حکومت ترتیب و در مصرف آن مستقل بوده و گزارش آن را مطابق احکام قانون ارائه

(c) ketabton.com: The Digital Library

کوي.

(۲) کمېسیون کولای شي، د خپلــو فعالیتونو د لاښه تنظیم او د اجراآتو د اغیزمنتیا په منظور د قانون له حکمونو سره سم له ملي او بین المللي مؤسسو څخه مالي او تخنیکي مرستې ترلاســه کړي.

حقوق او امتیازونه

یودېرشمه ماده:

د کمېسیون د غړو لپاره د قانون لــه حکمونو سره سم مناســب معــاش او امتیازونه ټاکل کېږي.

پنځم فصل

شکایتونه

د شکایت حق

دوه دېرشمه ماده:

(۱) که چېرې غوښتونکی ډاډ ترلاسه کړي چې د هغه د اطلاعاتو غوښــتنه ددې قانون له حکمونــو ســره ســم رسیدګي صورت نده موندلې یا د ادارې له اجراآتو څخه رضایت ونــه لــري، کولای شي هغې ادارې ته چې له هغې

می‌نماید.

(۲) کمیسیون می‌تواند به منظور تنظیم بهتر فعالیت ها و مؤثریــت اجــراآت خویش مطابق احکام قانون از مؤسسات ملی و بــین المللــی کمــک هــای مــــالی و تخنیکــــی را دریافــــت نماید.

حقوق وامتیازات

مادهٔ سی و یکم:

برای اعضای کمیسیون مطابق احکام قانون معاش و امتیازات مناسب تعیــین می‌گردد.

فصل پنجم

شکایات

حق شکایت

مادهٔ سی و دوم:

(۱) هرگاه متقاضی اطمینان حاصــل نماید که به تقاضای اطلاعات وی طبق احکام این قانون رســیدگی صــورت نگرفته یا از اجــراآت اداره رضــایت نداشته باشد، مــی‌توانــد بــه ادارهٔ که از آن تقاضای اطلاعات صــورت

(c) ketabton.com: The Digital Library

څخه د اطلاعاتو غوښتنه شوې يا کمېسيون ته شکايت وکړي.

(۲) د دې مادې په (۱) فقره کې درج شوي شکايت ته رسيدګي په وړيا ډول صورت مومي.

د غوښتونکي شکايت

دري دېرشمه ماده:

(۱) د هغې ادارې د اطلاع رسونې مسؤول چې له هغې څخه د اطلاعاتو غوښتنه شوې ده، مکلف دی، د پنځو کاري ورځو په موده کې رسېدلی شکايت بررسي او د هغه د رفع کولو په مقصد د دې قانون له حکمونو سره سم وړ تصميم ونيسي.

(۲) که چېرې غوښتونکی خپل شکايت لومړی هغې ادارې ته چې له هغې څخه يې د اطلاعاتو غوښتنه کړې ده وړاندې کړي، د ليکلي ځواب له ترلاسه کولو يا د پنځو کاري ورځو مودې له تېرېدو وروسته کولای شي خپل شکايت کمېسيون ته وړاندې کړي.

(۳) کمېسيون مکلف دی، رسېدلی

گرفته یا به کمیسیون شکایت نماید.

(۲) رسیدگی به شکایت مندرج فقرۀ (۱) این ماده طور رایگان صورت می‌گیرد.

شکایت متقاضی

مادۀ سی و سوم:

(۱) مسؤول اطلاع رسانی ادارۀ که از آن تقاضای اطلاعات صورت گرفته، مکلف است، در مدت پنج روز کاری شکایت واصله را بررسی و غرض رفع آن مطابق احکام این قانون تصمیم مقتضی اتخاذ نماید.

(۲) هرگاه متقاضی شکایت خویش را نخست به ادارۀ که از آن تقاضای اطلاعات نموده ارائه کند، بعد از گرفتن پاسخ کتبی یا سپری شدن مدت پنج روز کاری می‌تواند، شکایت خویش را به کمیسیون ارائه نماید.

(۳) کمیسیون مکلف است، شکایت

(c) ketabton.com: The Digital Library

شکایت د هغه د ترلاسه کولو له نېټې څخه زیات نه زیات په شلو کاري ورځو موده کې بررسي او په دې برخه کې تصمیم ونیسي.

(۴) کمېسیون کولای شي، د اړتیا په صورت کې شکایت ته د رسیدګۍ په بهیر کې د اړوندو مینه والو د ګډون زمینه برابره کړي.

(۵) هغه اداره چې شکایت ورڅخه شوی مکلفه ده، داسې دلایل او مدارک وړاندې کړي چې له قانون سره سم یې عمل کړی دی.

(٦) د شکایتونو او اړوندو سندونو او مدارکو د بررسۍ څرنګوالی په هغې جلا کړنلاره کې چې د کمېسیون له لوري وضع کېږي، تنظیمېږي.

شکایت ته رسیدګي

څلور دېرشمه ماده:

(۱) کمېسیون شکایت ته د رسیدګۍ په وخت کې د لاندو واکونو لرونکی دی:

۱- د لورو او شاهدانو احضارول او

واصله را از تاریخ دریافت آن حد اکثر در مدت بیست روزکاری بررسی و در زمینه تصمیم اتخاذ نماید.

(۴) کمیسیون می‌تواند، در صورت لزوم زمینهٔ اشتراک علاقمندان ذیدخل در روند رسیدگی به شکایات را فراهم نماید.

(۵) ادارهٔ که شکایت از آن صورت گرفته مکلف است، دلایل و مدارکی را ارائه نماید که مطابق قانون عمل نموده است.

(٦) طرز بررسی شکایات، اسناد و مدارک مربوط در طرزالعمل جداگانهٔ که از طرف کمیسیون وضع می‌شود، تنظیم می‌گردد.

رسیدگی به شکایت

مادهٔ سی و چهارم:

(۱) کمیسیون حین رسیدگی به شکایت دارای صلاحیت های ذیل می‌باشد:

۱- دعوت طرفین و سمع

(c) ketabton.com: The Digital Library

په شفاهي یا لیکلي ډول د هغوی د څرګندونو اورېدل.

۲- د سندونو او مدارکو په وړاندې کولو د ادارو مکلف کول.

۳- د ادارو د اطلاع رسونې د مراجعو د دفترونو او د سندونو د مدیریت او ساتنې د ډول بررسي.

(۲) کمېسیون کولای شي، شکایت ته د رسیدګۍ په وخت کې اداره د دې قانون له حکمونو سره سم غوښتونکي ته د اطلاعاتو په وړاندې کولو مکلفه کړي، د دې قانون د حکمونو په تطبیق کې د تعلل په صورت کې هغه لازم تصمیمونه چې د کمېسیون په واسطه نیول شوي دي، ترلاس لاندې ونیسي.

(۳) کمېسیون کولای شي شکایت ته د رسیدګۍ په وخت کې اداره مکلفه کړي ترڅو د اطلاع رسونې د مرجع د چارو د ښه والي، په مناسب ډول د سندونو د مدیریت، مخکې له مخکې د برابرو شوو اطلاعاتو د خپرولو او د کلني رپوټ د خپرولو په مقصد لازم تدبیرونه ونیسي.

اظهارات آنها طور شفاهی یا کتبی.

۲- مکلف نمودن ادارات به ارایهٔ اسناد و مدارک.

۳- بررسی دفاتر مراجع اطلاع رسانی ادارات و طرز مدیریت و نگهداری اسناد.

(۲) کمیسیون می‌تواند، حین رسیدگی به شکایت اداره را مکلف به ارایهٔ اطلاعات مطابق احکام این قانون به متقاضی نماید در صورت تعلل در تطبیق احکام این قانون تصامیم لازم را که از جانب کمیسیون اتخاذ شده، روی دست گیرد.

(۳) کمیسیون می‌تواند، حین رسیدگی به شکایت اداره را مکلف نماید تا به منظور بهبود امور مرجع اطلاع رسانی، مدیریت اسناد طور مناسب، نشر اطلاعات از قبل تهیه شده و نشر گزارش سالانه تدابیر لازم را اتخاذ نماید.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۴) که چېرې اداره یا غوښتونکی د کمېسیون په تصمیم قناعت ونلري، کولای شي د دېرشو کاري ورځو په موده کې محکمې ته مراجعه وکړي.

سرغړونې او تأدیبي مؤیدات

پنځه دېرشمه ماده:

(۱) لاندې موارد، د دې قانون له حکمونو څخه سرغړونه پېژندل کېږي:

۱- غوښتونکي ته د اطلاعاتو د لیکلې غوښتنې د مندرجاتو مغایر د اطلاعاتو وړاندې کول.

۲- د قانوني دلایلو له وړاندې کولو پرته غوښتونکي ته د اطلاعاتو له وړاندې کولو څخه ډډه کول.

۳- د واقعیت خلاف کمېسیون ته د اطلاعاتو وړاندې کول.

۴- له قانوني واک پرته د سندونو له منځه وړل.

۵- په ټاکلې موده کې د غوښتل شوو اطلاعاتو نه وړاندې کول.

۶- د کمېسیون د تصمیمونو او کړنلارو نه رعایتول.

(۴) هرگاه اداره یا متقاضی به تصمیم کمیسیون قناعت نداشته باشد، می‌تواند در مدت سی روزکاری به محکمه مراجعه نماید.

تخلفات و مؤیدات تأدیبی

مادهٔ سی و پنجم:

(۱) موارد ذیل، تخلف از احکام این قانون شناخته می‌شود:

۱- ارایهٔ اطلاعات مغایر مندرجات تقاضای کتبی اطلاعات به متقاضی.

۲- امتناع از ارایهٔ اطلاعات به متقاضی بدون ارایهٔ دلایل قانونی.

۳- ارایهٔ اطلاعات خلاف واقعیت به کمیسیون.

۴- محو اسناد بدون صلاحیت قانونی.

۵- عدم ارایهٔ اطلاعات تقاضا شده در موعد معین.

۶- عدم رعایت تصامیم و طرزالعمل های کمیسیون.

(c) ketabton.com: The Digital Library

۷- په ټاکلې موده کې د اطلاع رسونې د مسؤولې مرجع له لوري کمېسیون ته د رپوټ نه وړاندې کول.

(۲) کمېسیون د دې مادې په (۱) فقره کې له درج شوي حکم څخه د سرغړونې د تثبیت په صورت کې، له احوالو سره سم له لاندې تأدیبي مؤیداتو څخه د یوې په پلي کولو تصمیم نیسي:

۱- توصیه.

۲- لیکلی اخطار.

۳- د قانون له حکمونو سره سم د کسر معاش په باره کې تصمیم نیول او اړوندې ادارې ته دهغه وړاندیزول.

۴- د بیا بیا سرغړونې په صورت کې، د قانون له حکمونوسره سم د سرغړوونکي کارکوونکي د تبدیلۍ تصمیم نیول او اړوندې ادارې ته د هغه وړاندیزول.

(۳) که چېرې د دې مادې په (۱) فقره کې د درج شوې سرغړونې پېښېدل حقیقي یا حکمي اشخاصو ته د مادي یا معنوي تاوانونو په اوښتو تمام شي، د

۷- عدم ارایهٔ گزارش به کمیسیون از جانب مرجع مسؤول اطلاع رسانی در موعد معین.

(۲) کمیسیون در صورت تثبیت تخلف از حکم مندرج فقرهٔ (۱) این ماده، حسب احوال به تطبیق یکی از مؤیدات تأدیبی ذیل، تصمیم اتخاذ می‌نماید:

۱- توصیه.

۲- اخطارکتبی.

۳- تصمیم مبنی برکسر معاش طبق احکام قانون و پیشنهاد آن به ادارهٔ مربوط.

۴- در صورت تخلف مکرر، تصمیم تبدیلی کارکن متخلف طبق احکام قانون و پیشنهاد آن به ادارهٔ مربوط.

(۳) هرگاه وقوع تخلفات مندرج فقرهٔ (۱) این ماده منجر به بروز خسارات مادی یا معنوی به اشخاص حقیقی یا حکمی شود، مطابق احکام قانون جبران

(c) ketabton.com: The Digital Library

قانون له حکمونو سره سم جبرانیږي.

(۴) اړوندې ادارې مکلفې دي، د قانون له حکمونو سره سم تأديبي مؤيدات عملي کړي او د هغو له تطبيق څخه کمېسيون ته ډاډ ورکړي.

د اشخاصو مصئونيت

شپږدېرشمه ماده:

هغه شخص چې اطلاعات یې په ښه نيت سره افشاء کړي وي، د اثبات په صورت کې د قانون له حکمونو سره سم د حقوقي، اداري او وظيفوي مصئونيت لرونکی دی او تر ملاتړ لاندې نيول کېږي.

شپږم فصل
متفرقه حکمونه

د مبالغو تحويلول

اووه دېرشمه ماده:

په دې قانون کې د درج شوو حکمونو له تطبيق څخه ترلاسه شوي مبالغ د دولت د وارداتو په حساب، بانک ته تحويلېږي.

می‌گردد.

(۴) ادارات مربوط مکلف اند، مؤيدات تأديبی را طبق احکام قانون عملی و از تطبيق آن به کميسيون اطمينان دهند.

مصئونيت اشخاص

مادهٔ سی و ششم:

شخصی‌که اطلاعات را با حسن نيت افشاء نموده باشد، درصورت اثبات مطابق احکام قانون دارای مصئونيت حقوقی، اداری و وظيفوی بوده و مورد حمايت قرار می‌گيرد.

فصل ششم
احکام متفرقه

تحويل مبالغ

مادهٔ سی و هفتم:

مبالغ حاصله ناشی از تطبيق احکام مندرج اين قانون به حساب واردات دولت، تحويل بانک می‌گردد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مدیریتي اقدامات

اته دېرشمه ماده:

(۱) ادارې مکلفې دي، په مناسب ډول د اطلاعاتو له ساتنې او له دې قانون او له اړوندو معیارونو او کړنلارو سره د هغو له سمون څخه کمېسیون ته ډاډ ورکړي.

(۲) ادارې مکلفې دي، د دغه قانون د حکمونو د ښه تطبیق په مقصد اړوندو کارکوونکو ته روزنیزې برنامې دایرې او کمېسیون ته ډاډ ورکړي.

ارجحیت

نهه دېرشمه ماده:

اطلاعاتو ته د لاسرسي په اړه د دې قانون حکمونه د نورو قوانینو په نسبت مرجح دي.

د لایحو، کړنلارو او لارښودونو وضع

څلوېښتمه ماده:

کمېسیون کولای شي، د دې قانون د حکمونو د لاښه تطبیق په مقصد،

اقدامات مدیریتی

مادۀ سی و هشتم:

(۱) ادارات مکلف اند، از نگهداری مناسب اطلاعات و مطابقت آن با این قانون و معیارها و طرزالعمل های مربوط به کمیسیون اطمینان دهند.

(۲) ادارات مکلف اند، به منظور تطبیق بهتر احکام این قانون برنامه های آموزشی را برای کارکنان مربوط، تدویر و به کمیسیون اطمینان دهند.

ارجحیت

مادۀ سی و نهم:

احکام این قانون در رابطه به دسترسی به اطلاعات نسبت به سایر قوانین مرجح می‌باشد.

وضع لوایح، طرزالعمل ها و رهنمودها

مادۀ چهلم:

کمیسیون می‌تواند، به منظور تطبیق بهتر احکام این قانون، لوایح،

(c) ketabton.com: The Digital Library

لايحې، کړنلارې او لارښودونه وضع کړي.

انفاذ

يوڅلويښتمه ماده:

دغه قانون په رسمي جريده کې د خپرېدو له نېټې څخه دېرش (۳۰) ورځې وروسته نافذېږي او د هغه په انفاذ سره د ۱۳۹۳هجري لمريز کال په (۱۱۵۶) ګڼه رسمي جريده کې خپور شوی اطلاعاتو ته د لاسرسي قانون ملغي کېږي.

طرزالعمل ها و رهنمود ها را وضع نمايد.

انفاذ

مادۀ چهل و يکم:

اين قانون سی (۳۰) روز بعد از تاريخ نشر در جريدۀ رسمی نافذ می‌گردد و با انفاذ آن قانون دسترسی به اطلاعات منتشرۀ جريدۀ رسمی شماره (۱۱۵۶) سال ۱۳۹۳هـ.ش ملغی می‌گردد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ملکي لوړو زده کړو د قانون د ځينو مادو د تعديل او ايزاد د توشېح په هکله د افغانستان اسلامي جمهوريت د رئيس تقنيني فرمان

ګڼه:(۲۵۷)

نېټه: ۱۳۹٦/۱۲/۱۲

لومړۍ ماده:

د افغانستان د اساسي قانون د څلورشپېتمې مادې د ۱٦ جزء او د نهه اويايمې مادې د حکمونو له مخې د ملکي لوړو زده کړو د قانون د ځينو مادو تعديل او ايزاد چې د افغانستان اسلامي جمهوريت د کابينې د ۱۲/۱۲/ ۱۳۹٦ نېټې (۱۹) ګڼه مصوبې پر بنسټ د (۳) مادو په دننه کې تصويب شوی دی، توشېح کوم.

دوه يمه ماده:

د عدليې وزير او په پارلماني چارو کې د دولت وزير مکلف دي، نوموړی تعديل او دغه فرمان د ملي شورې د

فرمان تقنینی رئیس جمهوری اسلامی افغانستان در مورد توشیح تعدیل و ایزاد در برخی از مواد قانون تحصیلات عالی ملکی

شماره :(۲۵۷)

تاریخ : ۱۳۹٦/۱۲/۱۲

مادۀ اول:

به تأسی از احکام جزء ۱٦ مادۀ شصت و چهارم و مادۀ هفتاد و نهم قانون اساسی افغانستان، تعدیل برخی از مواد قانون تحصیلات عالی ملکی را که به اساس مصوبۀ شماره (۱۹) مؤرخ ۱۳۹٦/۱۲/۱۲ کابینۀ جمهوری اسلامی افغانستان به داخل (۳) ماده تصویب گردیده است، توشیح می‌دارم.

مادۀ دوم:

وزیر عدلیه و وزیر دولت در امور پارلمانی مؤظف اند، تعدیل یاد شده و این فرمان را در خلال مدت (۳۰)

(c) ketabton.com: The Digital Library

لومړنۍ غونډې له جوړېدو څخه د (۳۰) ورځو مودې په ترڅ کې هغې شورې ته وړاندې کړي.

دریيمه ماده:

دغه فرمان د توشیح له نېټې څخه نافذ او د افغانستان اسلامي جمهوریت د کابینې له مصوبې او د نوموړي تعدیل او ایزاد له متن سره یوځای دې، په رسمي جریده کې خپور شي.

محمد اشرف غني
د افغانستان اسلامي جمهوریت رئیس

روز از تاریخ انعقاد نخستین جلسۀ شورای ملی، به آن شورا تقدیم نمایند.

مادۀ سوم:

این فرمان از تاریخ توشیح نافذ و همراه با مصوبۀ کابینۀ جمهوری اسلامی افغانستان و متن تعدیل و ایزاد مذکور، در جریدۀ رسمی نشر گردد.

محمد اشرف غنی
رئیس جمهوری اسلامی افغانستان

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ملکي لوړو زده کړو د قانون د ځينو مادو د تعديل او ايزاد د طرحې په هکله د افغانستان اسلامي جمهوريت د کابينې مصوبه

ګڼه: (۱۹)

نېټه: ۱۳۹٦/۱۲/۱۲

د افغانستان د اساسي قانون د نهه اويايمې مادې د حکم له مخې، د ملکي لوړو زده کړو د قانون د ځينو مادو د تعديل او ايزاد طرحه د افغانستان اسلامي جمهوريت دکابينې د ۱۲/ ۱۲/ ۱۳۹٦نېټې په غونډه کې د (۳) مادو په دننه کې تصويب شوه.

محمد اشرف غني

د افغانستان اسلامي جمهوريت رئيس

مصوبۀ کابينۀ جمهوری اسلامی افغانستان در مورد طرح تعديل و ايزاد در برخی از مواد قانون تحصيلات عالی ملکی

شماره: (۱۹)

تاريخ: ۱۳۹٦/۱۲/۱۲

به تأسی از حکم مادۀ هفتاد و نهم قانون اساسی افغانستان، طرح تعديل و ايزاد در برخی از مواد قانون تحصيلات عالی ملکی به داخل (۳) ماده در جلسۀ مؤرخ ۱۳۹٦/۱۲/۱۲ کابينۀ جمهوری اسلامی افغانستان تصويب گرديد.

محمد اشرف غنی

رئيس جمهوری اسلامی افغانستان

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ملکي لوړو زده کړو د قانون د ځينو مادو تعديل او ايزاد

لومړۍ ماده:

د ۱۳۹۴ کال په (۱۱۹۵) ګڼه رسمي جريده کې خپور شوی د ملکي لوړو زده کړو د قانون د څلورمې مادې ۲جزء، د شپږمې مادې ۴ جزء، دوولسمه، څوارلسمه، نهه ويشتمه، شپږدېرشمه، اووه دېرشمه، اته دېرشمه، يوڅلوېښتمه، دري څلوېښتمه، پنځه څلوېښتمه، شپږڅلوېښتمه، نهه څلوېښتمه، يوپنځوسمه او نهه شپېتمه مادې او د ۱۳۹۶ کال په (۱۲٦۵) ګڼه رسمي جريده کې خپاره شوې د نوموړي قانون د ځينو مادو تعديل، ايزاد اوحذف دې په لاندې ډول تعديل شي:

د لوړو زده کړو د وزارت دندې او مکلفيتونه

۱- څلورمه ماده:

۲- د تقنيني سندونو له حکمونو سره

تعديل و ايزاد در برخی از مواد قانون تحصيلات عالی ملکی

مادۀ اول:

جزء ۲ مادۀ چهارم، جزء ۴ مادۀ ششم، مواد دوازدهم، چهاردهم، بيست و نهم، سی و ششم، سی و هفتم، سی و هشتم، چهل و يکم، چهل و سوم، چهل و پنجم، چهل و ششم، چهل و نهم، پنجاه ويکم و شصت و نهم قانون تحصيلات عالی ملکی منتشرۀ جريدۀ رسمی شماره (۱۱۹۵) سال ۱۳۹۴ و تعديل، ايزاد و حذف برخی از مواد قانون مذکور منتشرۀ جريدۀ رسمی شماره (۱۲٦۵) سال ۱۳۹٦ذيلاً تعديل گردد:

وظايف و مکلفيت های وزارت تحصيلات عالی

۱- مادۀ چهارم:

۲- صدور جواز تأسيس مؤسسۀ

(c) ketabton.com: The Digital Library

سم کورنیو او بهرنیو حقیقي او حکمي اشخاصو ته د خصوصي لوړو زده کړو د مؤسسې د تأسیس د جواز صادرول او د هغه لغو کول.

د عالي شوري دندې او واکونه

۲- شپږمه ماده:

۴- د لوړو زده کړو د مؤسسو، پوهنځیو او دیپارتمنتونو د تأسیس، پراختیا، تجزیې، الحاق، ادغام یا د لغو کولو د وړاندیز تأیید.

اکادمیک بستونه

۳- دوولسمه ماده:

د لوړو زده کړو په مؤسسه کې اکادمیک بستونه:

۱- د علمي کادر د غړو اکادمیک بست.

۲- د تحصیلي مؤسسې د ریاست او معاونیتونو علمي او محصلانو بستونه.

۳- د پوهنځیو د ریاستونو او معاونیتونو بستونه.

۴- د دیپارتمنتونو د آمریتونو

تحصیلات عالی خصوصی به اشخاص حقیقی و حکمی داخلی و خارجی و الغای آن مطابق احکام اسناد تقنینی.

وظایف و صلاحیت های شورای عالی

۲- مادهٔ ششم:

۴- تائید پیشنهاد تأسیس، توسعه، تجزیه، الحاق، ادغام یا الغای مؤسسات تحصیلات عالی، پوهنځی ها و دیپارتمنت ها.

بست های اکادمیک

۳- مادهٔ دوازدهم:

بست های اکادمیک در مؤسسهٔ تحصیلات عالی:

۱- بست اکادمیک اعضای کادر علمی.

۲- بست های ریاست و معاونیت های علمی و محصلان مؤسسهٔ تحصیلی.

۳- بست های ریاست ها و معاونیت های پوهنځی ها.

۴- بست های آمریت های

(c) ketabton.com: The Digital Library

بستونه.

۵- د علمي څېړنو د سمون د مرکز د ادارو د مسؤولانو، د لوړو زده کـړو مؤسسو د کادري روغتونونه د استادانو د چارو د سمون، علمي او فرهنگـي مرکزونو، د کیفیت د لوړولو د مرکز، د ماستري او دوکتورا د برنامو رئیسانو او د علمي مجلو د آمریت بستونه.

د درسي نصاب تطبيق

۴- څوارلسمه ماده:

د لوړو زده کړو مؤسسه، خپل درسي نصاب د دیپارتمنت لــه پرېکـړې، د پوهنځي د علمي شورې او د اړونـدې مؤسسې د علمي شورې له تأییـد او د لوړو زده کړو وزارت د علمي چارو د معینیت له منظورۍ وروسته، تطبیقوي.

دیپارتمنت

۵- نهه ویشتمه ماده:

(۱) دیپارتمنت، آمر او د علمي کادر غړي لري. د دیپارتمنت آمر د علمـي کادر له غړو څخه چې لــږ ترلــږه د پوهنمل علمـي رتبــه او د ماسـترۍ

دیپارتمنت ها.

۵- بست های مسؤولان ادارات مرکز انسجام تحقیقات علمـی، رؤسـای شفاخانه هـای کـادری مؤسسـات تحصیلات عالی، انسجام امور استادان، مراکز علمی و فرهنگی، مرکز ارتقای کیفیت، برنامه های ماستری و دوکتورا و آمریت مجله های علمی.

تطبیق نصاب درسی

۴- مادۀ چهاردهم:

مؤسسۀ تحصیلات عالی، نصاب درسی خود را بعد از فیصلۀ دیپارتمنت، تائید شورای علمی پوهنځی، شورای علمی مؤسسۀ مربوط و منظوری معینیت امور علمی وزارت تحصیلات عالی، تطبیق می نماید.

دیپارتمنت

۵- مادۀ بیست و نهم:

(۱) دیپارتمنت، دارای آمر و اعضای کادر علمی می باشد. آمر دیپارتمنت از میان اعضای کادر علمی که دارای رتبۀ علمی حداقل پوهنمل و سند تحصیلی

(c) ketabton.com: The Digital Library

تحصیلي سند ولري، په آزاد، سري او مستقیم ډول د دریو کلونو مودې لپاره انتخابیږي او یوازې د یوې بلې دورې لپاره کاندیدېدای شي.

(۲) که چیرې د دغې مادې پــه (۱) فقره کې د درج شویو شرطونو لرونکي د علمي کادر غړي چه دیپارتمنت کې موجود نه وي. د دیپارتمنــت آمــر د پوهنیار د علمي رتبې د لرونکو علمــي کادر له غړو څخه انتخابیږي.

د علمي‌کادر د غــړو دنــدې او واکونه

٦- شپږ دېرشمه ماده:

(۱) د علمي کادر غــړي (د اســتاد مرستیال) دغــه دنــدې او واکونــه لري:

۱- د استاد تر نظر لاندې په لوســت ورکولو کې ګډون.

۲- د تطبیقاتو، تمرینونو او د عملــي کارونو د اجراء کولو لارښوونه.

۳- د مونوګرافونو، د دیپلوم د پروژو، سیمینارونو او د علمي کنفرانسونو په

ماستری باشد، به صورت آزاد، سری و مستقیم برای مدت سه سال انتخــاب می‌گردد و صرف برای یک دورهٔ دیگر کاندید شده می تواند.

(۲) هرگاه عضو کادر علمــی دارای شرایط مندرج فقرهٔ (۱) این مــاده در دیپارتمنــت موجــود نباشــد. آمــر دیپارتمنت از جملهٔ اعضای کادر علمی دارای رتبهٔ علمی پوهنیــار انتخــاب می‌گردد.

وظایف و صلاحیت های اعضای کادر علمی

٦- مادهٔ سی و ششم:

(۱) اعضای کادر علمی (معاون استاد) دارای وظایف و صلاحیت های ذیــل می باشند:

۱- اشتراک در تدریس تحت نظــر استاد.

۲- رهنمایی تطبیقــات، تمرینــات و اجرای کار های عملی.

۳- رهنمــایی محصــلان در تهیــهٔ مونوگراف ها، پروژه هــای دیپلــوم،

(c) ketabton.com: The Digital Library

برابرولو کې د محصلانو لارښوونه.
۴- په کمپيوټرکې فعال ګډون په اکاډميکي چارو او د اړونده پوهنځي او تحصيلي مؤسسې د خدمتونو د وړاندې کولو په چارو کې ونډه اخيستنه.
۵- د څېړنو او ژباړې تر سره کول په هغو موضوعګانو کې چې د لارښود استاد له خوا ټاکل شوي او د اړوند ديپارټمنټ، پوهنځي يا د تحصيلي مؤسسې له خوا تأييد شوې وي.
٦- په اړونده څانګه کې د پوهې د کچې لوړول.
۷- د عالي سلوک لرل او په اکاډميکي چاپېريال کې د منل شويو ارزښتونو له بنسټ د دوستانه اړيکو تأمينول.
۸- د ورسپارل شويو دندو په ساحه کې د دغه قانون د حکمونو، مقررو او د نورو نافذو تقنيني سندونو رعايتول او تطبيق.
۹- د اړوندې لايحې له مخې د نورو ورسپارل شويو دندو تر سره کول.
(۲) د علمي کادر غړو (استاد) دغه دندې او واکونه

سيمينارها و کنفرانس های علمی.
۴- اشتراک فعال در کميته ها، سهم گيری در امور اکادميک و امور عرضهٔ خدمات پوهنځی و مؤسسهٔ تحصيلی مربوط.
۵- اجرای تحقيقات و ترجمه در موضوعاتی که از طرف استاد رهنما تعيين و مورد تائيد ديپارتمنت، پوهنځی يا مؤسسهٔ تحصيلی مربوط قرار گرفته باشد.
٦- ارتقای سطح دانش در رشتهٔ مربوط.
۷- داشتن سلوک عالی و تأمين روابط حسنه بر مبنای ارزش های پذيرفته شده در محيط اکادميک.
۸- رعايت و تطبيق احکام اين قانون، مقررات و ساير اسناد تقنينی نافذ در ساحهٔ وظايف محوله.
۹- انجام ساير وظايف محوله طبق لايحهٔ مربوط.
(۲) اعضای کادر علمی (استاد) دارای وظايف و صلاحيت های ذيل

(c) ketabton.com: The Digital Library

لري:

۱- د استاد د مرستیال په روزنه او تحقیق، لوست ورکولو او د محصلانو د کار په څېړنه کې لارښوونه.

۲- د علمي کادر د غړو د علمي آثارو په باره کې څېړنه او د نظر څرګندول.

۳- په کمېټو کې فعال ګډون او په اکاډمیکي چارو او د اړونده دېپارتمنتونو او تحصیلي مؤسسې د خدمتونو په وړاندې کولو کې ونډه اخیستنه.

۴- د درسي موادو (درسي کتاب، مرستندویو درسي کتاب، لکچر، لکچر نوټ او د درسي برخې د اړتیاوو نورو موادو) برابرول.

۵- د علمي څېړنو تر سره کول، ژباړه او په هغو موضوعګانو کې د علمي آثارو تالیفات چې د اړوند دېپارتمنت، پوهنځي یا د تحصیلي مؤسسې لخوا ورته سپارل کېږي.

۶- په اړونده تحصیلي مؤسسه کې د زده کړې د کیفیت په ښه والي او لوړولو کې فعال ګډون.

می باشند:

۱- رهنمایی در آموزش و تحقیق معاون استاد، تدریس و ارزیابی کار محصلان.

۲- ارزیابی و ابراز نظر در مورد آثار علمی اعضای کادر علمی.

۳- اشتراک فعال در کمیته ها و سهم گیری در امور اکادمیک و عرضهٔ خدمات دیپارتمنت ها، پوهنځی ها و مؤسسهٔ تحصیلی مربوط.

۴- تهیه و ترتیب مواد درسی (کتاب درسی، کتاب ممد درسی، لکچر، لکچرنوت و سایر مواد نیاز جزوهٔ درسی).

۵- اجرای تحقیقات علمی، ترجمه و تألیفات آثار علمی در موضوعاتی که از طرف دیپارتمنت، پوهنځی یا مؤسسهٔ تحصیلی مربوط به وی سپرده می شود.

۶- اشتراک فعال در بهبود و ارتقای کیفیت تحصیل در مؤسسهٔ تحصیلی مربوط.

(c) ketabton.com: The Digital Library

۷- د عالي سلوک لرل او په اکاډميکي چاپېريال کې د منل شويو ارزښتونو پربنسټ د دوستانه اړيکو تأمينول.

۸- د ورسپارل شويو دندو په ساحه کې ددغه قانون د حکمونو، مقررو او نورو نافذو تقنيني سندونو رعايتول او تطبيق.

۹- له اړوندې لايحې سره سم د نورو ورسپارل شوو دندو تر سره کول.

(۳) د پوهاند د علمي رتبې لرونکی استاد د دغې مادې په (۲) فقره کې په ليکل شويو دندو او واکونو سربېره په کال کې د يوه علمي کنفرانس په جوړولو او په معتبرو بين المللي خپرونو کې د يوې علمي مقالې يا په يوه کورنۍ معتبره خپرونه کې د دوو مقالو په خپرولو مکلف دی.

(۴) د علمي کادر د غړو په حاضرۍ پورې اړوند مکلفيت د جلا لايحې په واسطه تنظيمېږي.

۷- داشتن سلوک عالی و تأمين روابط حسنه بر مبنای ارزش های پذيرفته شده در محيط اکادميک.

۸- رعايت و تطبيق احکام اين قانون، مقررات و ساير اسناد تقنينی نافذ در ساحهٔ وظايف محوله.

۹- انجام ساير وظايف محوله طبق لايحهٔ مربوط.

(۳) استاد دارای رتبهٔ علمی پوهاند علاوه بر وظايف و صلاحيت های مندرج فقرهٔ (۲) اين ماده، مکلف به ايراد يک کنفرانس علمی و نشر يک مقالهٔ علمی در نشريه های معتبر بين المللی يا دو مقاله در نشريهٔ معتبر داخلی در سال می باشد.

(۴) مکلفيت مربوط به حاضری اعضای کادر علمی توسط لايحهٔ جداگانه تنظيم می گردد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د پوهنیار د منلو شرطونه

۷- اووه دېرشمه ماده:

(۱) هغه شخص د پوهنیار په توګه منل کېږي چې د لاندې شرطونو لرونکی وي:

۱- د لوړو دولتي زده کړو د مؤسسو له حضوري برنامې څخه د ماسترۍ د تحصیلي سند لرل. د هېواد په دننه کې د خصوصي لوړو زده کړو د مؤسسې د فارغانو د ماسترۍ تحصیلي سندونه هغه وخت منل کېږي چې دغې مؤسسې د لوړو زده کړو له وزارت څخه اکاډمیکي اعتبار ترلاسه کړی وي.

۲- په دولتي لوړو زده کړو مؤسسو کې له پنځه دېرشو(۳۵)کلونو څخه د عمر نه لوړوالی.

۳- په یوه معتبره بین المللي ژبه کې له آزموینې څخه د بریالیتوب د سند وړاندې کول.

۴- له اړوندې لایحې سره سم په بریالیتوب سره د آزموینې تېرول.

۵- له اړوندې لایحې سره سم د

شرایط پذیرش پوهنیار

۷- مادۀ سی و هفتم:

(۱) شخصی به حیث پوهنیار پذیرفته می شود که واجد شرایط ذیل باشد:

۱- داشتن سند تحصیلی ماستری از برنامۀ حضوری مؤسسات تحصیلات عالی دولتی. اسناد تحصیلی ماستری فارغان مؤسسۀ تحصیلات عالی خصوصی داخل کشور زمانی پذیرفته می‌شود که مؤسسۀ مذکور اعتبار اکادمیک را از وزارت تحصیلات عالی کسب نموده باشد.

۲- عدم تجاوز سن از سی و پنج (۳۵) سال در مؤسسات تحصیلات عالی دولتی.

۳- ارایۀ سند مؤفقیت از امتحان در یکی از زبان های معتبر بین المللی.

۴- سپری نمودن مؤفقانۀ امتحان شمول طبق لایحۀ مربوط.

۵- ارایۀ مؤفقانه کنفرانس

استادانو او د ژوري هيئت په محضر کې په برياليتوب سره د علمي کنفرانس ورکول.

۶- د هېواد په دننه کې د زده کړې په بهيرکې د ماسترۍ د زده کړې د دورې په سلوکې د لږ ترلږه اتيا نمرو د اوسط او د لېسانس د زده کړې د دورې په سلوکې د لږترلږه اويا اوسط نمرو لرل او له يوځل څخه زيات نه مشروطېدل له هېواد څخه بهر د لوړو زده‌کړو د مؤسسو فارغانو ته، د نمرو د ټاکلي شوي فيصدي د نه پشپړولو په صورت کې، د ماسترۍ او لېسانس د تحصيلي سويې د داوطلب د نمرو اوسط بايد د اړونده هېواد په معيارونو (Grade B) يا له دې څخه لوړ ولري او د زده کړې په بهير کې له يوځل څخه زيات مشروط نه وي.

۷- د رشتوي لړۍ او د تخصصي مضمونونو په سلوکې د شپېتو د ورته والي لرل.

۸- په اخلاقي جرمونو او جنايت نه محکوميت.

علمی در محضر استادان و هيئت ژوری طبق لايحهٔ مربوط.

۶- داشتن حداقل هشتاد فيصد اوسط نمرات دورهٔ تحصيل ماستری و حد اقل هفتاد فيصد اوسط نمرات دورهٔ تحصيل ليسانس و بيش از يک مرتبه مشروط نبودن در جريان تحصيل در داخل کشور. برای فارغان مؤسسات تحصيلات عالی خارج از کشور، در صورت عدم تکميل فيصدی تعيين شدهٔ نمرات، اوسط نمرات داوطلب سويهٔ تحصيلی ماستری و ليسانس بايد به معيارهای کشور مربوط، حايز (Grade B) يا بالاتر از آن بوده و بيش از يک مرتبه در جريان تحصيل مشروط نباشد.

۷- داشتن تسلسل رشتوی و تشابهٔ شصت فيصد مضامين تخصصی.

۸- عدم محکوميت به جرايم اخلاقی و جنايت.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

۹- د جسماني او رواني روغتيا او سلامتيا لرل.

۱۰- په نورو ادارو او مراجعو کې د مصروفيت نه لرل.

(۲) هغه اشخاص چې د دولتي لوړو زده کړو د مؤسسو له حضوري برنامو څخه د PharmD، DMD، MD او DVM تحصيلي سند لرونکي وي د دې مادې د (۱) فقرې له ۲ تر ۱۰ اجزاوو پورې د درج شوو شرطونو په پام کې نيولو سره د پوهنيار په توګه منل کېږي. له هېواد څخه بهر د خصوصي مؤسسې له حضوري برنامې څخه اسناد هغه وخت منل کېږي چې نوموړې مؤسسه په اړوند هېواد کې اکاډميک اعتبار لرونکې وي.

(۳) د علمي کادر د غړو د ټاکنې په وخت کې د ماسترۍ د تحصيلي سند په وړاندې د دوکتورا د تحصيلي سند لرونکو کانديدانو او د لېسانس د تحصيلي سند په وړاندې د ماسترۍ د تحصيلي سند لرونکو کانديدانو ته د

۹- داشتن صحت و سلامت جسمانی و روانی.

۱۰- نداشتن مصروفیت در سایر ادارات و مراجع.

(۲) اشخاصی‌که دارای سند تحصیلی PharmD، DMD، MD و DVM از برنامه های حضوری مؤسسات تحصیلات عالی دولتی باشند با نظرداشت شرایط مندرج اجزای ۲ الی ۱۰ فقرهٔ (۱) این ماده به حیث پوهنیار پذیرفته می‌شوند. اسناد از برنامهٔ حضوری مؤسسهٔ تحصیلی خصوصی خارج از کشور زمانی پذیرفته می‌شود که مؤسسهٔ مذکور دارای اعتبار اکادمیک درکشور مربوط باشد.

(۳) حین تقرر اعضای کادر علمی به کاندیدان دارای سند تحصیلی دوکتورا در برابر سند تحصیلی ماستری و سند تحصیلی ماستری در برابر سند تحصیلی لیسانس حق اولویت داده

(c) ketabton.com: The Digital Library

لومړیتوب حق ورکول کېږي.

(۴) د دولتي لوړو زده کړو مؤسسو له حضوري برنامو څخه د لیسانس د تحصیلي سند لرونکي اشخاص په هغه صورت کې په علمي کادر کې ټاکل کېدای شي چې په نظر وړ بست کې د ټاکنې لپاره د دوکتورا یا د ماسترۍ د تحصیلي سند لرونکي کاندیدان موجود نه وي.

(۵) د لیسانس د تحصیلي سند لرونکي اشخاص د زده کړې په بهیر کې په سلوکې د لږترلږه پنځه اویا اوسط نمرو په لرلو له یوځل څخه زیات د مشروطي په نه لرلو سره د پوهنیار د نوماند په توګه ټاکل کېدای شي. د پوهنیار د نوماندۍ دوره زیاد نه زیاد شپږ کاله ده.

(٦) د پوهنیار نوماند د پوهنیار علمي رتبې د پنځه اویا سلنې معاش مستحق دی.

(۷) د پوهنیار نوماند د ماسترۍ د تحصیلي سند د ترلاسه کولو او د هغه د قانوني پړاوونو له پشپړولو وروسته د

می‌شود.

(۴) اشخاص دارای سند تحصیلی لیسانس از برنامه های حضوری مؤسسات تحصیلات عالی دولتی در صورتی در کادر علمی مقرر شده می‌توانند که کاندیدان دارای سند تحصیلی دوکتورا یا ماستری برای تقرر در بست مورد نظر موجود نباشد.

(۵) اشخاص دارای سند تحصیلی لیسانس با داشتن حداقل هفتاد و پنج فیصد اوسط نمرات و نداشتن بیش از یک مرتبه مشروطی در جریان تحصیل به حیث نامزد پوهنیار مقرر شده می‌توانند. دورهٔ نامزدی پوهنیار حداکثر شش سال می‌باشد.

(٦) نامزد پوهنیار مستحق هفتاد و پنج فیصد معاش رتبهٔ علمی پوهنیار می‌باشد.

(۷) نامزد پوهنیار بعد از اخذ سند تحصیلی ماستری و طی مراحل قانونی آن به رتبهٔ علمی پوهنیار ارتقاء

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوهنیار علمي رتبې ته لوړېږي.

(۸) د لوړو زده کړو وزارت، د دغې مادې په (۵) فقره کې درج شوي اشخاص د دغه تعدیل د انفاذ له نېټې څخه تر څلورو کلونو پورې د دولتي لوړو زده کړو په مؤسسو کې منلي شي.

د پوهنمل د منلو شرطونه

۸- اته دېرشمه ماده:

هغه شخص د پوهنمل په توګه منل کېږي چې د لاندې شرطونو لرونکی وي:

۱- د دولتي لوړو زده کړو د مؤسسې له حضوري برنامې څخه د دوکتورا (PhD) تحصیلي سند لرل.

۲- له هېواد څخه بهر د خصوصي تحصیلي مؤسسې د حضوري دوکتورا (PhD) تحصیلي سند هغه وخت منل کېدای شي چې دغه مؤسسه په اړوند هېواد کې اکاډمیک اعتبار ولري.

۳- په یوې معتبرې بین المللي ژبې بشپړه واکمني او یا په بریالیتوب سره په

می‌نماید.

(۸) وزارت تحصیلات عالی، اشخاص مندرج فقرهٔ (۵) این ماده را الی مدت چهار سال اعتبار از تاریخ انفاذ این تعدیل در مؤسسات تحصیلات عالی دولتی پذیرفته می‌تواند.

شرایط پذیرش پوهنمل

۸- مادهٔ سی و هشتم:

شخصی به حیث پوهنمل پذیرفته می‌شود که واجد شرایط ذیل باشد:

۱- داشتن سند تحصیلی دکتورا (PhD) از برنامهٔ حضوری مؤسسهٔ تحصیلات عالی دولتی.

۲- سند تحصیلی دکتورا (PhD) حضوری مؤسسهٔ تحصیلی خصوصی خارج از کشور زمانی پذیرفته می‌شود که مؤسسهٔ مذکور دارای اعتبار اکادمیک در کشور مربوط باشد.

۳- تسلط کامل بر یکی از زبان های معتبر بین المللی یا سپری نمودن

(c) ketabton.com: The Digital Library

یوه له دغو ژبو کې د آزموینې تېرول.

۴- په دولتي لوړو زده کړو مؤسسو کې له پنځه څلوېښتو (۴۵) کلونو څخه د عمر نه لوړ والی.

۵- د رشتوې لړۍ لرل او د تخصصي مضمونونو په سلوکې د شپېته ورته والی.

۶- له اړوندې لایحې سره سم د استادانو او د ژورۍ هیئت په محضر کې په بریالیتوب سره د علمي کنفرانس ورکول.

۷- د داوطلبانو د زیاتوالي په صورت کې د رقابتي آزموینې اخیستل.

۸- په اخلاقي جرمونو او جنایت نه محکومیت.

۹- د جسماني او رواني روغتیا او سلامتیا لرل.

۱۰- په نورو ادارو او مراجعو کې د مصروفیت نه لرل.

مؤفقانهٔ امتحان در یکی از زبان های مذکور.

۴- عدم تجاوز سن از چهل و پنج (۴۵) سال در مؤسسات تحصیلات عالی دولتی.

۵- داشتن تسلسل رشتوی و تشابهٔ شصت فیصد مضامین تخصصی.

۶- ارایهٔ مؤفقانهٔ کنفرانس علمی در محضر استادان و هیئت ژوری، طبق لایحهٔ مربوط.

۷- اخذ امتحان رقابتی در صورت تعدد داوطلبان.

۸- عدم محکومیت به جرایم اخلاقی و جنایت.

۹- داشتن صحت و سلامت جسمانی و روانی.

۱۰- نداشتن مصروفیت در سایر ادارات و مراجع.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د علمي رتبو تثبيت

۹- يوڅلوېښتمه ماده:

(۱) د پوهيالي او پوهنيار د علمي رتبو لرونكي د علمي كادر غـړي چې د ماسترۍ او دوكتورا د تحصيلي سند په ترلاسه كولو برياڵي كېږي او د دوي د ټاكنې په وخت كې د دغو تحصيلي سندونو څخه استفاده نه وي شوي، د دوي علمي رتبې په لاندې ډول تثبيتېږي:

۱- د علمي كادر هغه غـړي چې د ماسترۍ تحصيلي سند له ترلاسه كولو مخكې پوهيالي وي، د پوهنيار په علمي رتبه تثبيتېږي.

۲- د علمي كادر هغه غـړي چې د دوكتورا د تحصيلي سند لـه ترلاسه كولو مخكې، پوهيالي يا پوهنيار وي د پوهنمل په علمي رتبه تثبيتېږي.

۳- د علمي كادر هغو غړو تيزس چي د دغې فقرې د ۱ او ۲ اجزاوو له مخې د علمي رتبې په تثبيتولو برياڵي كېږي په علمي ترفيع ګانوكې د اصلي اثر پـه

تثبيت رتب علمي

۹- مادۀ چهل و يكم:

(۱) اعضـاى كـادر علمـى داراى رتـب علمـى پوهيـالى و پوهنيـار كه به اخذ سند تحصيلى ماسـترى و دوكتورا نايل مى‌شـوند و اسـناد تحصيلى ياد شـده در زمـان تقـرر آنها مورد اسـتفاده قـرار نگرفتـه، رتب علمى آنها قـرار ذيـل تثبيـت مى‌گردد:

۱- آنعده اعضاى كادر علمى كه قبل از كسب سند تحصـيلى ماسـترى، پوهيالى باشند به رتبۀ علمى پوهنيـار تثبيت رتبه مى‌گردند.

۲- آنعده اعضاى كادر علمى كه قبل از كسب سند تحصـيلى دوكتـورا، پوهيالى يا پوهنيار باشند به رتبۀ علمى پوهنمل تثبيت رتبه مى‌گردند.

۳- تيزس اعضاى كادر علمى كه بـه تثبيت رتب علمى طبق اجزاى ۱و۲ اين فقره نايل مى‌شوند، منحيث اثر اصلى در ترفيعات علمـى قابـل محاسـبه

(c) ketabton.com: The Digital Library

توګه د محاسبې وړ نه دی.

(۲) د ماسترۍ او دوکتـــورا دوه یـــم تیزس په علمي ترفیع ګانو کې یواځې د فرعي اثر په توګه د محاسبې وړ دی.

(۳) د دغې مادې د (۱) فقـــرې پـــه ۱ او۲ اجزاوو کـــې د ماســـترۍ او دوکتورا (PhD) لیکل شوي تحصیلي سندونو د دولتـــي لـــوړو زده‌کـــړو د مؤسسو له حضوري برنامو څخه منـــل کېږي.

(۴) د هېواد د ننه د خصوصي لـــوړو زده کړو د مؤسسې له حضوري برنامو څخه د دې مادې د (۱) فقـــرې پـــه ۱ او ۲ اجزاوو کـــې درج شـــوي د ماسترۍ او دکتورا (PhD) تحصـــیلي سندونه هغه وخت منل کېږي چې یاده مؤسسه خپل اکادمیک اعتبار د لـــوړو زده‌کړو له وزارت څخه ترلاسه کـــړی وي.

(۵) له هېواد څخه بهر د خصوصـــي لوړو زده کړو د مؤسسې له حضوري برنامو څخه د ماســـترۍ او دوکتـــورا (PhD) تحصیلی سندونه هغه وخـــت

نمی‌باشد.

(۲) تیزس دومی ماستری و دوکتـــورا صرف منحیث اثر فرعی در ترفیعـــات علمی قابل محاسبه می‌باشد.

(۳) اســـناد تحصـــیلی ماســـتری و دوکتـــورا (PhD) منـــدرج اجـــزای ۱ و۲ فقـــرۀ (۱) ایـــن مـــاده از برنامه هـــای حضـــوری مؤسســـات تحصیلات عـــالی دولتـــی پذیرفتـــه می‌شود.

(۴) اســـناد تحصـــیلی ماســـتری و دوکتـــورا (PhD) منـــدرج اجـــزای ۱ و۲ فقرۀ (۱) این ماده از برنامه های حضوری مؤسسۀ تحصـــیلات عـــالی خصوصـــی داخـــل کشـــور زمـــانی پذیرفته می‌شود که مؤسســـۀ مـــذکور اعتبـــار اکادمیـــک خـــویش را از وزارت تحصیلات عالی کسب نموده باشد.

(۵) اســـناد تحصـــیلی ماســـتری و دوکتورا (PhD) از برنامۀ حضـــوری مؤسسۀ تحصیلات عـــالی خصوصـــی خـــارج ازکشـــور زمـــانی پذیرفتـــه

(c) ketabton.com: The Digital Library

منل کېږي چې ياده مؤسسه په اړونــد هېواد کې د اکاډميک اعتبار لرونکــې وي.

(٦) د علمي کادر د غړو د علمي رتبو د تثبيت او ترفيع په منظور د ماسترۍ او دوکتورا (PhD) دول او د نومــوړو دورو د لږ ترلږه نمرو لرل د جلا لايحې په واسطه تنظيمېږي.

په دولتي اداري بستونو کې ټاکنې

۱۰- دري څلوېښتمه ماده:

(۱) د علمي کادر غړي چې د واکمنو مقاماتو د لزوم ديد پر بنا پــه دولتــي اداري بستونو کې ټاکل کېږي په هغه صورت کې خپل اکاډميک بست ساتي چې په اونۍ کې لږترلږه څلور ســاعته لوست ورکړي او د ديپارتمنــت پــه غونډو کې ګډون وکړي.

(۲) که چېرې د علمي کادر غړي لــه دندې څخــه تېرشــي د اړتيــا او د اکاډميک بست د شتون په صورت کې د پخواني علمي رتبې په ساتنې سره په اکاډميک بست کې د ده بيا شموليت

می‌شود که مؤسســهٔ مــذکور دارای اعتبار اکادمیک در کشــور مربــوط باشد.

(٦) نوعیــت ماســتری و دوکتــورا (PhD) و داشتن حداقل نمرات دوره های مذکور به منظور تثبیت و ترفیــع رتب علمی اعضای کادر علمی توسط لایحهٔ جداگانه تنظیم می‌گردد.

تقرر در بست های اداری دولتی

۱۰- مادهٔ چهل و سوم:

(۱) اعضای کادر علمی که بنابر لزوم دید مقامات ذیصلاح در بست هــای اداری دولتی مقرر می‌شوند، در صورتی بست اکادمیک شان حفظ می‌باشد که حداقل در هفتهٔ چهار ساعت تــدریس نمــوده و در جلســات دیپارتمنــت اشتراک نمایند.

(۲) هرگاه عضوکادر علمی از وظیفه قطع علاقه نماید، شمول مجدد وی در بست اکادمیک با حفظ رتبهٔ علمی قبلی در صورت ضرورت و موجودیت بست اکادمیک صرف بــرای یکبــار بــا

(c) ketabton.com: The Digital Library

يوازې د يوه ځل لپاره د دغو شرطونو په پام کې نيولو سره ترسره کېدای شي:

۱- په هغه صورت کې چې د پوهاند په علمي رتبه د دوکتورا (PhD) تحصيلي سند لرونکي او پوهنوال د ماستري تحصيلي سند لرونکي په رتبه د بيا ټاکنې لپاره د غوښتونکي عمر له پنځوسو (۵۰) کلونو او د پوهندوي او پوهنمل علمي رتبې لپاره له پنځه څلوېښتو (۴۵) کلونو او د پوهنيار علمي رتبې لپاره له څلوېښتو (۴۰) کلونو څخه لوړ شوی نه وي.

۲- په هغه صورت کې چې د لوړو زده کړو له مؤسسې څخه د غوښتونکي د انفصال دوره د ده د کار له دورې څخه زياته نه وي او په هېڅ صورت له لسو (۱۰) کلونو څخه لوړ نه وي.

۳- په هغه صورت کې چې د دې قانون د يو پنځوسمې مادې له حکم سره سم له علمي کادر څخه منفک شوی نه وي.

نظرداشت شرایط ذیل صورت گرفته می‌تواند:

۱-درصورتی‌که سن متقاضی برای تقرر مجدد به رتبهٔ علمی پوهاند دارای سند تحصیلی دوکتورا (PhD) و پوهنوال دارای سند تحصیلی ماستری از پنجاه (۵۰) سال و برای رتبهٔ علمی پوهندوی و پوهنمل از چهل و پنج (۴۵) سال و برای رتبهٔ علمی پوهنیار از چهل (۴۰) سال تجاوز نکرده باشد.

۲- درصورتی‌که دورهٔ انفصال متقاضی از مؤسسهٔ تحصیلات عالی بیشتر از دورهٔ کار موصوف نباشد و به هیچ صورت از ده (۱۰) سال تجاوز ننماید.

۳- در صورتی‌که مطابق حکم مادهٔ پنجاه و یکم این قانون از کادر علمی منفک نه شده باشد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د استاد د مرستیال د علمي رتبــو ترفیع

۱۱- پنځه څلویښتمه ماده:

(۱) پوهنیار د دغو شرطونو د بشپړولو په صورت کې د پوهنمل علمي رتبې ته ترفیع کوي:

۱- د پوهنیار په علمي رتبــه کــې د لږ ترلږه درې کاله بالفعل خدمت ترسره کول.

۲- د دیپارتمنت پــه وړانــدیز او د پوهنځي د علمي شورې په تأیید د ترفیع له مودې څخه لږ ترلږه یو کال مخکې د علمي څېړنیزې رسالې د موضــوع انتخاب یا ژباړنه اولارښود استاد ټاکنه.

۳- د یوې علمي- څېړنیزې رســالې لیکل یا ژباړل چې د لارښود استاد او د یو بل استاد له خوا تأیید شوې وي او د جلا ژوري هیئت له لوري د مناقشې وړ ګرځېدلې وي. د ماستري تیزس په هغه صورت کې چې پخوا په علمي ترفیع او ټاکنه کــې د اســتفادې وړ نــه وي ګرځېدلې، د علمي رسالې پرځای منل

ترفیـــع رتـــب علمـــی معـــاون استاد

۱۱- مادهٔ چهل و پنجم:

(۱) پوهنیار در صورت اکمال شرایط ذیل به رتبهٔ علمــی پوهنمــل ترفیــع می‌نماید:

۱- ســپری نمــودن حــداقل ســه سال خدمت بالفعل در رتبــهٔ علمــی پوهنیار.

۲- انتخاب موضوع رســالهٔ علمــی- تحقیقی یا ترجمه و تعیین استاد رهنمــا حداقل یک سال قبل از موعد ترفیع به پیشنهاد دیپارتمنت و تائیــد شــورای علمی پوهنځی.

۳- تحریر یک رسالهٔ علمــی- تحقیقــی یا ترجمهٔ که از طرف استاد رهنمــا و یــک استاد دیگر تائید شده و از طریــق هیئــت ژوری جداگانه مورد مناقشه قرار گرفته باشد. تیزس ماستری در صورتی که قبلاً در تقرر و ترفیـــــع علمـــــی مـــــورد استفاده قــرار نگرفتــه باشــد، بــه عوض رسالهٔ علمــی پذیرفتــه شــده

(c) ketabton.com: The Digital Library

کېدای شي.

۴- د څلورو مطبوعو علمي آثارو لرل.

۵- په هغو موضوعګانو کې چې د دیپارتمنت او د پوهنځي د علمي شورې د جلسې له لوري ټاکل شوې او د ژوري هیئت په واسطه مثبت بلل شوې وي د پوهنځي او د لوړو زده کړو د مؤسسې د علمي کادر د غړو په محضر کې د دوو علمي کنفرانسونو وړاندې کول.

۶- د دیپارتمنت د آمر په واسطه د کار له پلان سره سم په بریالیتوب سره د اکاډمیکي مکلفیتونو د ترسره کولو د څرنګوالي رپوټ او د دیپارتمنت په مجلس کې د هغه تأیید.

۷- د لارښود استاد په واسطه د هرکال په پای کې د تدریسي علمي فعالیتونو د رپوټ وړاندې کول چې د علمي کادر د غړي د ټاکل کېدو په پیل کې ټاکل کېږي او د دیپارتمنت د مجلس په واسطه د هغه تأیید.

۸- د علمي ترفیع په اصلي اثر او د هغه په محتوا د کار د پرمختګ په باره

می‌تواند.

۴- داشتن چهار اثر علمی مطبوع.

۵- ارایۀ دوکنفرانس علمی در محضر اعضای کادر علمی پوهنځی و مؤسسۀ تحصیلات عالی در موضوعاتی که از طرف جلسۀ دیپارتمنت و شورای علمی پوهنځی تعیین شده و توسط هیئت ژوری مثبت ارزیابی شده باشد.

۶- گزارش از چگونگی انجام مؤفقانۀ مکلفیت های اکادمیک مطابق پلان کار توسط آمر دیپارتمنت و تائید آن در مجلس دیپارتمنت.

۷- ارایۀ گزارش فعالیت های تدریسی و علمی در اخیر هر سال توسط استاد رهنما که در آغاز تقرر عضوکادر علمی تعیین می‌گردد و تائید آن توسط مجلس دیپارتمنت.

۸- ابراز نظر مثبت استاد رهنمای مندرج جزء ۲ این فقره در مورد

(c) ketabton.com: The Digital Library

کې د دغې فقرې په ۲ جزء کې د درج شوي لارښود استاد د مثبت نظر څرګندول او د ديپارتمنت د مجلس په واسطه د هغه تأييد.

۹- په برياليتوب سره په يوې بين المللي معتبرې ژبې کې د آزموينې تېرول.

(۲) پوهنمل د لاندې شرطونو د بشپړولو په صورت کې د پوهندوی علمي رتبې ته ترفيع کوي:

۱- د پوهنمل په علمي رتبه کې لږ ترلږه درې کاله بالفعل خدمت ترسره کول.

۲- د ديپارتمنت په وړانديز او د پوهنځي د علمي شورې په تأييد د ترفيع د مودې څخه لږ ترلږه يو کال مخکې په يوې ملي ژبې د يوه کتاب يا د مرستندوی درسي کتاب د ژباړنې انتخاب او د لارښود استاد ټاکنه.

۳- په يوې ملي ژبې د دوکتورا د تيزس ژباړه په هغه صورت کې چې پخوا له اصلي نسخې څخه يې په ټاکنه، تثبيت او علمي ترفيع کې استفاده نه وي

پيشرفت کار بالای اثر اصلی ترفيع علمی و محتوای آن و تائيد آن توسط مجلس ديپارتمنت.

۹- سپری نمودن مؤفقانهٔ امتحان در يکی از زبان های معتبر بين المللی.

(۲) پوهنمل در صورت اکمال شرايط ذيل به رتبهٔ علمی پوهندوی ترفيع می‌نمايد:

۱- سپری نمودن حداقل سه سال خدمت بالفعل در رتبهٔ علمی پوهنمل.

۲- انتخاب ترجمهٔ يک کتاب يا کتاب ممد درسی به يکی از زبان های ملی و تعيين استاد رهنما حداقل يک سال قبل از موعد ترفيع به پيشنهاد ديپارتمنت و تائيد شورای علمی پوهنځی.

۳- ترجمهٔ تيزس دوکتورا به يکی از زبان های ملی درصورتی که قبلاً نسخهٔ اصلی آن در تقرر، تثبيت و ترفيع علمی مورد استفاده قرار نگرفته باشد

(c) ketabton.com: The Digital Library

شوې، د اصلي اثر په توګه منل کېدای شي.

۴- د شپږو مطبوعو علمي آثارو لـــرل چې له دې جملې څخه دوه آثـــارېې د پوهنملي په دوره کې په يوې کورنۍ يا بهرنۍ علمي معتبره مجله کـــې چـــاپ شوې وي.

۵- د ډيپارتمنت د آمر په واسطه د کار له پلان سره سم په برياليتوب ســـره د اکاډميکي مکلفيتونو د ترسره کولو د څرنګـــوالي د رپـــوټ برابـــرول او د ډيپارتمنت په مجلس کې د هغه تأييد.

۶- د لارښود استاد په واسطه د هـــر کال په پای کې د تدريسي او علمـــي فعاليتونو د رپوټ وړاندې کول چې د علمي کادر د غړي د ټاکنې په پيل کې ټاکل کېږي او د ډيپارتمنت د مجلس لخوا د هغو تأييد.

۷- د علمي ترفيع په اصلي رسالې او د هغې په محتوا د کار د پرمختـــګ پـــه اړوند د دغې فقرې په ۲ جزء کـــې د درج شوي لارښود استاد د مثبت نظر څرګندول او د ډيپارتمنت د مجلس په

منحيث اثر اصـــلی پذيرفتـــه شـــده می تواند.

۴- داشتن شش اثر علمی مطبوع که از جملـــه دو اثـــر آن در يکـــی از مجله های معتبر علمی داخلی يـــا خارجی در دورۀ پوهنملی چاپ شـــده باشد.

۵- گـــزارش از چگـــونگی انجـــام مؤفقانۀ مکلفيـــت هـــای اکادميـــک مطـــابق پـــلان کـــار توســـط آمـــر ديپارتمنـــت و تائيـــد آن در مجلـــس ديپارتمنت.

۶- ارايـــۀ گـــزارش فعاليـــت هـــای تدريسی و علمی در اخير هـــر ســـال توسط استاد رهنما که در آغاز تقـــرر عضو کادر علمی تعيـــين مـــی گـــردد و تائيـــــد آن توســـــط مجلـــــس ديپارتمنت.

۷- ابراز نظر مثبت استاد رهنمـــای مندرج جزء ۲ اين فقـــره در مـــورد پيشـــرفت کـــار بـــالای رســـالۀ اصـــلی ترفيـــع علمـــی و محتـــوای آن و تائيـــد آن توســـط مجلـــس

(c) ketabton.com: The Digital Library

واسطه د هغه تأیید.

۸- په بریالیتوب سره په یوه معتبرې نړیوالې ژبې کې د آزموینې تېرول.

۹- په هغو موضوعگانو کې چې د دیپارتمنټ د جلسې او د پوهنځۍ د علمي شورې له لورې تاکل شوې وي او د ژوري هیئت په واسطه مثبتې ارزول شوې وي د پوهنځي او د لوړو زده کړو د مؤسسې د علمي کادر د غړو په محضر کې د دوو علمي کنفرانسونو وړاندې کول.

۱۰- په اکاډمیکي چارو کې فعاله ونډه اخیستنه او د اړونده دیپارتمنت، پوهنځي او د تحصیلي مؤسسې په کچه د اکاډمیکي خدمتونو وړاندې کول.

(۳) که چېرې د علمي کادر غړي د ماستری یا د دوکتورا د تیزس له مخې چې له هېواد څخه په بهر کې یې په یوې معتبرې بین المللي ژبې لیکلې وي، د بهرنۍ ژبې د آزموینې په پروسه کې نه شاملېږي.

(۴) د مرستیال استاد لپاره لارښود استاد په ترتیب سره د پوهندوی،

دیپارتمنت.

۸- سپری نمودن مؤفقانهٔ امتحان در یکی از زبان های معتبر بین المللی.

۹- ارایهٔ دو کنفرانس علمی در محضر اعضای کادر علمی پوهنځی و مؤسسهٔ تحصیلات عالی در موضوعاتی‌که از طرف جلسهٔ دیپارتمنت و شورای علمی پوهنځی تعیین شده و توسط هیئت ژوری مثبت ارزیابی شده باشد.

۱۰- سهم گیری فعال در امور اکادمیک و عرضهٔ خدمات اکادمیک در سطح دیپارتمنت، پوهنځی و مؤسسهٔ تحصیلی مربوط.

(۳) هرگاه اعضای کادر علمی تیزس ماستری یا دکتورای خویش را، در خارج از کشور به یکی از زبان های معتبر بین‌المللی تحریر نموده باشد، شامل پروسهٔ امتحان زبان خارجی نمی‌گردند.

(۴) استاد رهنما برای معاون استاد به ترتیب از رتبهٔ پوهندوی،

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوهنوال او د پوهاند له رتبې څخه ټاکل کېږي.

(۵) که چېرې پوهنیار د لېسانس تحصیلي درجې لرونکی وي، د هغه د ماسترۍ تیزس د اصلي اثر په توګه د نورو شرطونو د بشپړولو په صورت کې د پوهنمل علمي رتبې ته او که پوهنمل د ماسترۍ درجې لرونکی وي د هغه د دوکتورا تیزس د اصلي اثر په توګه د نورو شرطونو د بشپړولو په صورت کې د پوهندوی علمي رتبې ته د محاسبې وړ دي.

پوهنوال و پوهاند تعیین می‌گردد.

(۵) هرگاه پوهنیار دارای درجهٔ تحصیلی لیسانس باشد، تیزس ماستری وی در صورت تکمیل سایر شرایط به حیث اثر اصلی به رتبهٔ علمی پوهنمل و اگر پوهنمل دارای درجهٔ ماستری باشد تیزس دکتورای وی در صورت تکمیل سایر شرایط به حیث اثر اصلی به رتبهٔ علمی پوهندوی قابل محاسبه می‌باشد.

د استاد د علمي رتبو ترفیع

۱۲- شپږڅلوېښتمه ماده:

(۱) پوهندوی د لاندې شرطونو د بشپړولو په صورت کې د پوهنوال علمي رتبې ته ترفیع کوي:

۱- د پوهندوی په علمي رتبه کې لږترلږه درې کاله بالفعل خدمت تر سره کول.

۲- د ترفیع له مودې څخه لږ ترلږه یو کال مخکې د علمي ترفیع لپاره د

ترفیع رتب علمی استاد

۱۲- مادهٔ چهل و ششم:

(۱) پوهندوی در صورت اکمال شرایط ذیل به رتبهٔ علمی پوهنوال ترفیع می‌نماید:

۱- سپری نمودن حداقل سه سال خدمت بالفعل در رتبهٔ علمی پوهندوی.

۲- انتخاب موضوع برای ترفیع علمی حداقل یک سال قبل از موعد

(c) ketabton.com: The Digital Library

موضوع انتخاب او د ديپارتمنت د مجلس او د پوهنځي د علمي شورې په واسطه د هغې تأييد.

۳- د ديپارتمنت په تشخيص، د پوهنځي د علمي شورې په تأييد او د اکاډميکي چارو د سمون د رياست د کتابونو د تأليف د ديتابيس په ثبت د هېواد د لوړو زده‌کړو د مؤسسو په کچه د ديپارتمنت د اړتيا وړ د يوه درسي کتاب تأليف، په هغه صورت کې د يوه علمي- څېړنيز اثر پرځای منل کېږي چې د درېوو تنو پوهاندانو او يا پوهنوالانو په واسطه تأييد او د خپرولو لپاره منل شوی وي.

۴- په هغو موضوعګانوکې چې د ديپارتمنټ د جلسې او د پوهنځۍ د علمي شورې له لورې ټاکل شوې وي او د ژورې هيئت په واسطه مثبتې ارزول شوې وي د پوهنځي او د لوړو زده کړو د مؤسسې د علمي کادر د غړو په محضر کې د درېو علمي کنفرانسونو وړاندې کول.

۵- په کورنيو يا بهرنيو علمي خپرونو

ترفيع و تائيد آن از طرف مجلس ديپارتمنت و شورای علمی پوهنځی.

۳- تألیف يک کتاب درسی مورد نياز ديپارتمنت در سطح مؤسسهٔ تحصيلات عالی کشور به تشخيص ديپارتمنت، تائيد شورای علمی پوهنځی و ثبت ديتابيس تألیف کتب رياست انسجام امور اکادميک، در صورتی به جای يک اثر علمی – تحقيقی پذيرفته می‌شود که توسط سه نفر پوهاند و يا پوهنوال تائيد و برای نشر پذيرفته شده باشد.

۴- ارايهٔ سه کنفرانس علمی در محضر اعضای کادر علمی پوهنځی و مؤسسهٔ تحصيلات عالی در موضوعاتی که از طرف جلسهٔ ديپارتمنت و شورای علمی پوهنځی تعيين شده و توسط هيئت ژوری مثبت ارزيابی شده باشد.

۵- داشتن حداقل يازده اثر علمی

(c) ketabton.com: The Digital Library

کې د لږ ترلږه يوولسو مطبوعو علمي آثارو لرل چې له دې جملې څخه اته آثار يې څېړنيز وي او دوه څېړنيز آثار يې د پوهندوی په علمي رتبه کې خپاره شوي وي.

۶- د يوې علمي – څېړنيزې رسالې ليکل چې د دريو تنو پوهاندانو يا پوهنوالانو په واسطه د تأييد وړ وګرځي، په ځانګه يا هغې ته په نږدې ځانګه کې د پوهاند يا پوهنوال د نه شتون په صورت کې، د هغه پوهندوی په واسطه چې په اړونده ځانګه کې د دوکتورا تحصيلي سند ولري، تأييد او هغې د اړونده پوهنځي او تحصيلي مؤسسې د علمي کادر د غړو په محضر کې دفاع وشي او د ژوري هيئت د تأييد وړ وګرځي.

۷- د ديپارتمنت د آمر په واسطه په لوست ورکولو کې د برياليتوب او د علمي فعاليتونو د رپوټ وړاندې کول او د ديپارتمنت د غونډې په واسطه د هغه تأييد.

(۲) پوهنوال د لاندې شرطونو د

مطبوع در نشريه های علمی داخلی يا خارجی که از آن جمله هشت اثر آن تحقيقی باشد و دو اثر تحقيقی آن در رتبۀ علمی پوهندوی به نشر رسيده باشد.

۶- تحرير يک رسالۀ علمی- تحقيقی که از طرف سه نفر پوهاند يا پوهنوال مورد تائيد قرارگيرد، درصورت عدم موجوديت پوهاند يا پوهنوال در رشته يا رشته های نزديک به آن، از طرف پوهندوی که در رشتۀ مربوط سند تحصيلی دوکتورا داشته باشد، تائيد و از آن در محضر اعضای کادر علمی پوهنځی و مؤسسۀ تحصيلی مربوط دفاع و مورد تائيد هيئت ژوری قرار گيرد.

۷- ارايه گزارش فعاليت های علمی و مؤفقيت در تدريس توسط آمر ديپارتمنت و تائيد آن از طرف جلسۀ ديپارتمنت.

(۲) پوهنوال در صورت اکمال شرايط

(c) ketabton.com: The Digital Library

بشپړولو په صورت کې د پوهاند علمي رتبې ته ترفيع کوي:

۱- د پوهنوال په علمي رتبه کې د لږ ترلږه درې کاله بالفعل خدمت ترسره کول.

۲- د ترفيع له مودې څخه لږ ترلږه يوکال مخکې د اصلي اثر د موضوع انتخاب او د ديپارټمنټ د مجلس او د پوهنځي د علمي شورې له خوا د هغې تأييد.

۳- د دوکتورا (PhD) د تحصيلي سند لرل.

۴- د يوې علمي- څېړنيزې رسالې ليکل چې د دريوتنو پوهاندانو په واسطه تأييد او د اړونده پوهنځي او د تحصيلي مؤسسې د علمي کادر د غړو په محضر د هغې دفاع وکړي او درې کسيزه ژوري هيئت د تأييد وړ وګرځي.

۵- د ديپارټمنټ په تشخيص، د پوهنځي د علمي شورې په تأييد او د اکاډميکي چارو د سمون د رياست د کتابونو د تأليف د ديتابيس په ثبت د هېواد د لوړو زده کړو مؤسسې په کچه

ذيل به رتبۀ علمی پوهاند ترفيع می‌نمايد:

۱- سپری نمودن حداقل سه سال خدمت بالفعل در رتبۀ علمی پوهنوال.

۲- انتخاب موضوع اثر اصلی حداقل يک سال قبل از موعد ترفيع و تائيد آن از طرف مجلس ديپارتمنت و شورای علمی پوهنځی.

۳- داشتن سند تحصيلی دوکتورا (PhD).

۴- تحرير يک رسالۀ علمی- تحقيقی که توسط سه نفر پوهاند تائيد شده و از آن در محضر اعضای کادر علمی پوهنځی و مؤسسۀ تحصيلی مربوط دفاع نمايد و مورد تائيد هيئت ژوری سه نفری قرار گيرد.

۵- تأليف يک کتاب درسی مورد نياز ديپارتمنت در سطح مؤسسۀ تحصيلات عالی کشور به تشخيص ديپارتمنت، تائيد شورای علمی پوهنځی و ثبت ديتابيس تأليف کتب

(c) ketabton.com: The Digital Library

د دیپارتمنت د اړتیا وړ د یوه درسي کتاب تألیف، په هغه صورت کې چې یوه علمي– څېړنیز اثر پر ځای منل کېږي چې د دریو تنو پوهاندانو او یا پوهنوالانو په واسطه تأیید او د خپرولو لپاره منل شوی وي.

٦– په هغو موضوعګانوکې چې د دیپارتمنټ د جلسې او د پوهنځۍ د علمي شورې له لوري ټاکل شوې وي او د ژورې هیئت په واسطه مثبتې ارزول شوې وي د پوهنځي او د لوړو زده کړو د مؤسسې د علمي کادر د غړو په محضر کې د دریو علمي کنفرانسونو وړاندې کول.

٧– په کورنیو او بهرنیو علمي خپرونو کې د لږ ترلږه شپاړلسو مطبوعو آثارو لرل چې له دې جملې څخه لس څېړنیز وي او څلور څېړنیز آثار یې د پوهنوال د علمي رتبې له ترلاسه کولو وروسته په کورنیو او بهرنیو علمي مجلو کې خپاره شوي وي.

(۳) د علمي کادر غړی د دغه قانون په پنځه څلویښتمه ماده او ددغې مادې

ریاست انسجام امور اکادمیک، در صورتی به جای یک اثر علمی – تحقیقی پذیرفته می‌شود که توسط سه نفر پوهاند و یا پوهنوال تائید و برای نشر پذیرفته شده باشد.

٦– ارایهٔ سه کنفرانس علمی در محضر اعضای کادر علمی پوهنځی و مؤسسهٔ تحصیلات عالی در موضوعاتی که از طرف جلسهٔ دیپارتمنت و شورای علمی پوهنځی تعیین شده و توسط هیئت ژوری مثبت ارزیابی شده باشد.

٧– داشتن حداقل شانزده اثر علمی مطبوع در نشریه های علمی داخلی و خارجی که از آن جمله ده اثر آن تحقیقی بوده و چهار اثر تحقیقی آن بعد از بدست آوردن رتبهٔ علمی پوهنوال در مجله های معتبر داخلی و خارجی به نشر رسیده باشد.

(۳) عضو کادرعلمی علاوه بر شرایط ترفیع رتبهٔ علمی مندرج مادهٔ

(c) ketabton.com: The Digital Library

په (۱ او۲) فقروکې د درج شوي علمي رتبې د ترفيع په شرطونو سربېره مکلف دی، په هره علمي رتبه کې لږ ترلږه يو اړوند علمي- څېړنيز اثــر پــه يــوه بين المللي معتبره خپرونه کې خپـــور کړي.

(۴) د دغې مادې په (۳) فقره کې درج شوی علمي اثر د دوو کورنيو خپـــرو شوو آثارو معادل محاسبه کېږي.

(۵) د دغې مادې د (۲) فقـــرې پـــه ۳ جزء او په (۳ او۴) فقروکې درج شوي شرطونو د دغه تعديل او ايزاد د انفاذ له نېټې څخه يوکال وروســـته د تطبيق وړ دي.

(٦) د پوهاند د علمي رتبې لرونکو د علمي کادر د غړو د کلنيو فعـــاليتونو څارنه د علمي معاونيت په واسطه ترسره کېږي.

(۷) د تدريسي، څېړنيزو، تـــأليف او ژباړې د فعاليتونو او د علمي کـــادر د غړو د خدمتونو د عرضه کولو تر منځ د امتيازونو ډول، د جلا لايحې په واسطه تنظيمېږي.

چهل و پنجم اين قانون و فقره هـــای (۱ و۲) اين ماده مکلف است، حداقل در هـــر رتبـــۀ علمـــی يـــک اثـــر علمی- تحقيقی مربوط را در يکی از نشريه های معتبر بين المللی به نشـــر برساند.

(۴) اثر علمی نشرشدۀ مندرج فقـــرۀ (۳) اين ماده معادل دو اثر نشر شـــدۀ داخلی محاسبه می‌گردد.

(۵) شرايط منـــدرج جـــزء ۳ فقـــرۀ (۲) و فقـــره هـــای (۳ و ۴) ايـــن ماده بعـــد از يـــک ســـال از تـــاريخ انفاذ اين تعديل و ايزاد قابـــل تطبيـــق می‌باشد.

(٦) نظارت از فعاليت هـــای ســـالانه اعضای کادر علمی دارای رتبۀ علمی پوهاند از جانب معاونيت علمی صورت می‌گيرد.

(۷) نحوۀ امتيازات بين فعاليت هـــای تدريسی، تحقيقی، تأليف، ترجمـــه و عرضۀ خدمات اعضای کادر علمـــی توســـط لايحـــۀ جداگانـــه تنظـــيم، می‌گردد.

د علمي ترفیع منظوري

۱۳- نهه څلوېښتمه ماده:

د استاد د مرستیال او د استاد د علمي رتبې تثبیت او ترفیع د دغه قانون د حکمونو له مخې د دیپارتمنت د مجلس د پوهنځي علمي شوري او د مؤسسې د علمي شوري له تصویب وروسته داړونده تحصیلي مؤسسې د رئیس په وړاندیز او د لوړو زده کړو د وزیر په منظورۍ ترسره کېږي.

له اکاډمیک بستونو څخه انفکاک

۱۴- یو پنځوسمه ماده:

(۱) د علمي کادر غړي په لاندې حالاتو کې له اکاډمیک بست څخه منفک کېږي:

۱- په هغه صورت کې چې د تحصیلي مؤسسې په واسطه د هېواد په د ننه یا بهر کې د ماسترۍ یا دوکتورا برنامې ته معرفي شوي وي، خو د نظر وړ د فراغت سند ترلاسه نه کړای شي.

۲- په هغه صورت کې چې استاد او د استاد مرستیال په شپږو کلونو کې لوړې

منظوری ترفیع علمی

۱۳- مادهٔ چهل و نهم:

ترفیع و تثبیت رتبهٔ علمی معاون استاد و استاد طبق احکام این قانون بعد از تصویب مجلس دیپارتمنت، شورای علمی پوهنځی، شورای علمی مؤسسه به پیشنهاد رئیس مؤسسهٔ تحصیلی مربوط و منظوری وزیر تحصیلات عالی صورت می‌گیرد.

انفکاک از بست های اکادمیک

۱۴- مادهٔ پنجاه و یکم:

(۱) عضوکادر علمی درحالات ذیل از بست اکادمیک منفک می‌گردد:

۱- در صورتی‌که از طرف مؤسسهٔ تحصیلی در برنامهٔ ماستری یا دوکتورا در داخل یا خارج از کشور معرفی گردیده باشد، ولی سند فراغت مورد نظر را کسب کرده نتواند.

۲- در صورتی‌که استاد و معاون استاد شرایط ترفیع به رتبهٔ علمی بالاتر را در

(c) ketabton.com: The Digital Library

علمي رتبې ته د ترفيع شرطونه بشپړ نه کړاي شي.

۳- د دسپلين د نقض او په اړونـــدو تقنيني سندونوکې د نورو ليکل شـــويو سرغړونو په صورت کې.

۴- په هغه صورت کې چې ددې قانون د دري څلويښـــتمې مـــادې پـــه (۱) فقره کې درج شوي شرايط رعايت نکړي.

(۲) د دغې مـــادې د (۱) فقـــرې د ۲ جزء حکم د ملکي لوړو زده کړو د قانون د انفاذ له نېټې څخه د تطبيق وړ دی.

(۳) ددغې مادې د (۱) فقرې د ۳ جزء په حالت کې انفکاک د اړونده پوهنځي د شوري پـــه وړانـــديز، د تحصـــيلي مؤسسې د علمي شوري په تصويب او د لوړو زده کړو د وزير په منظـــوری ترسره کېږي.

(۴) د علمي کادر هغه غړی چې د دې مادې په (۱) فقره کې د درج شـــوي حکم پر بنسټ د لوړو زده کړو له يوې مؤسسې څخه منفک شي، نشي کولای

مدت شـــش ســـال تکميـــل کـــرده نتواند.

۳- در صورت نقض دسپلين و ســـاير تخطی های منـــدرج اســـناد تقنينـــی مربوط.

۴- در صـــــورتی‌کـــــه شـــــرايط منـــدرج فقـــرۀ (۱) مـــادۀ چهـــل و ســـوم ايـــن قـــانون را رعايـــت ننمايد.

(۲) حکم جـــزء ۲ فقـــرۀ (۱) ايـــن ماده از تاريخ انفاذ قانون تحصـــيلات عـــالی ملکـــی قابـــل تطبيـــق می‌باشد.

(۳) انفکاک در حالت جزء ۳ فقـــرۀ (۱) اين ماده به اساس پيشنهاد شورای علمی پوهنځی، تصويب شورای علمی مؤسسۀ تحصيلی مربوط و منظـــوری وزيـــر تحصـــيلات عـــالی صـــورت می‌گيرد.

(۴) عضوکادر علمی که بـــه اســـاس حکم مندرج فقرۀ (۱) ايـــن مـــاده از يـــک مؤسســـۀ تحصـــيلات عـــالی منفک گردد، نمی تواند در مؤسســـۀ

(c) ketabton.com: The Digital Library

د لوړو زده کړو په بله دولتي مؤسسه کې مقرر شي.

د پوهيالي علمي رتبې ترفيع

۱۵- نهه شپېتمه ماده:

(۱) د علمي کادر هغه غړي چې د دغه قانون له انفاذ مخکې د پوهيالي په توګه منل شوي دي، د پوهنيار علمي رتبې ته د هغوی د علمي رتبې ترفيع د دغه قانون د ۳۷ مادې به ۱ جزء کې د ليکل شوي ماستری د تحصيلي سند په ترلاسه کولو سره ترسره کېږي.

(۲) که چېرې د پوهيالي علمي کادر غړي د دې مادې په (۱) فقره کې درج شوی تحصيلي سند ترلاسه کړی نه وي. د ماستری دتحصيلي سند ترلاسه کولو تر وخته پورې د لاندې شرطونو په پام کې نيولو سره يوازې د پوهنيار علمي رتبې ته ترفيع کولای شي:

۱- د پوهيالي په علمي رتبه کې د لږ ترلږه درې کاله د بالفعل خدمت ترسره کول.

۲- د لارښود استاد په واسطه د هر

تحصيلات عالی دولتی ديگر مقرر شود.

ترفيع رتبهٔ علمی پوهيالی

۱۵- مادهٔ شصت و نهم:

(۱) آنعده اعضای کادر علمی که قبل از انفاذ اين قانون به حيث پوهيالی پذيرفته شده اند، ترفيع رتبهٔ علمی آنها به رتبهٔ علمی پوهنيار با کسب سند تحصيلی ماستری مندرج جزء ۱ مادهٔ سی و هفتم اين قانون صورت می‌گيرد.

(۲) هرگاه عضو کادر علمی پوهيالی مندرج فقرهٔ (۱) اين ماده سند تحصيلی ماستری را کسب ننموده باشد. الی کسب سند تحصيلی ماستری تنها به رتبهٔ علمی پوهنيار با نظرداشت شرايط ذيل ترفيع نموده می تواند:

۱- سپری نمودن حداقل سه سال خدمت بالفعل در رتبهٔ علمی پوهيالی.

۲- ارايهٔ گزارش فعاليت های

(c) ketabton.com: The Digital Library

کال په پای کې د علمي فعـــالیتونو د رپوټ وړانـــدې کـــول او د اړونـــده دیپارتمنت د مجلس په واسطه د هغـــه تأیید.

۳- د هغو اکادمیکو دندو او مکلفیتونو د بریالي ترسره کولو له څرنګوالي څخه د دیپارتمنت د آمر په واسطه رپوټ چې له کاري پلان سره ســـم هغـــه تـــه د دیپارتمنت له لوري سپارل شوي او د دیپارتمنت د مجلس په واسطه د هغـــو تائید.

۴- په بریالیتوب سره د هغـــو دنـــدو ترسره کول چې د دیپارتمنت له خـــوا ورته سپارل شوي وي.

۵- د دیپارتمنت پـــه وړانـــدیز او د پوهنځي د علمي شوري په تأیید، د یوې علمي – څېړنیزې رسالې لیکل یا ژباړه او د ترفیع له مودې څخه یوکال مخکې د لارښود استاد ټاکنه.

٦- په هغو موضـــوعګانوکې چـــې د دیپارتمنټ د جلسې او د پـــوهنځۍ د علمي شوري له لوري ټاکل شوې وي او د ژوري هیئت په واســـطه مثبتـــې

علمی در اخیـــر هـــر ســـال توســـط اســـتاد رهنمـــا و تائیـــد آن توســـط مجلـــــــس دیپارتمنـــــــــت مربوط.

۳- گزارش توسط آمـــر دیپارتمنـــت از چگونگی انجام مؤفقانـــۀ وظـــایف و مکلفیـــت هـــای اکادمیـــک کـــه از جانب دیپارتمنـــت مطـــابق پـــلان کـــاری بـــه وی ســـپرده شـــده و تأییـــد آن توســـط مجلـــس دیپارتمنت.

۴- انجام مؤفقانۀ وظایفی‌که از جانب دیپارتمنـــت بـــه وی ســـپرده شده باشد.

۵- تحریر یا ترجمه یک رسالۀ علمی – تحقیقی و تعیین استاد رهنما حداقل یک سال قبل از موعد ترفیع به پیشنهاد دیپارتمنت و تائیـــد شـــورای علمـــی پوهنځی.

٦- ارایـــۀ یـــک کنفـــرانس علمـــی در محضر اعضـــای کـــادر علمـــی پوهنځی و مؤسسۀ تحصیلات عـــالی در موضـــــوعاتی‌کـــه از طـــرف

(c) ketabton.com: The Digital Library

ارزول شوې وي د پوهنځي او د لوړو زده کړو د مؤسسې د علمي کــادر د غړو په محضرکې د يوه علمي کنفرانس وړاندې کول.

۷- په يوه معتبره نړيواله ژبه کې پــه برياليتوب سره د آزموينې تېرول.

(۳) د پوهيالي د علمي رتبې د لرونکو علمي کادر هغه غړي چې د دغې مادې په (۲) فقره کې درج شوي شــرطونه بشپړ نه کړي د پوهنيار د علمي رتبې د پنځه اويا سلنې، معاش مستحق دي.

دوه يمه ماده:

د ملکي لوړو زده کړو د قانون په نهمه ماده کې (۳) فقره دې په لاندې مــتن ايزاد شي:

(۳) د بهرنيو دولتونو د لوړو زده کړو له مؤسسو سره د دولتي لوړو زده کړو د مؤسسو په تأسيس او فعاليت پــورې اړوندې چارې له جلا تقنيني سند سره سم تنظيمېږي.

درېيمه ماده:

د غه تعديل او ايزاد د توشيح له نېټــې

جلســـهٔ ديپارتمنـــت و شـــورای علمـــی پـــوهنځی تعيـــين شـــده و توسط هيئت ژوری مثبت ارزيابی شده باشد.

۷- سپری نمودن مؤفقانهٔ امتحان در يکی از زبان های معتبر بين المللی.

(۳) آنعده اعضای کادر علمی دارای رتبهٔ علمـــی پوهيـــالی کـــه شـــرايط مندرج فقرهٔ (۲) اين ماده را تکميـــل ننمايند، مستحق هفتاد و پنج فيصـــد معاش رتبهٔ علمی پوهنيار می‌باشند.

مادهٔ دوم:

فقـــرهٔ (۳) در مـــادهٔ نهـــم قـــانون تحصيلات عالی ملکی به متن ذيل ايزاد گردد:

(۳) امور مربوط به تأسيس و فعاليـــت مؤسسات تحصيلات عالی دولتی بـــا مؤسسات تحصيلات عالی دول خارجی طبق سند تقنينـــی جداگانـــه تنظـــيم می‌گردد.

مادهٔ سوم:

اين تعديل و ايزاد از تـــاريخ توشـــيح

(c) ketabton.com: The Digital Library

څخه نافذ دی او په رسمي جريده کې دې خپاره شي او د هغه په نافذېدو سره د ۱۳۹٦ کال په (۱۲٦۵) ګڼه رسمي جريده کې خپور شوی د ملکي لـــوړو زده‌کړو د قانون د دوولسمې مادې د ۳ او ۵ اجزاوو تعـــديل او ايـــزاد، د شـــپږ دېرشـــمې مـــادې (۳) فقـــره، اووه دېرشمه ماده او د شپږڅلوېښتمې مادې (۳، ۴، ۵، ٦ او ۷) فقرې او د نهه شپېتمې مادې (۲) فقره لغو کېږي.

نافذ و درجريدۀ رسمی نشر گردد و با انفـــاذ آن تعـــديل و ايـــزاد اجـــزای ۳ و ۵ مادۀ دوازدهـــم، فقـــرۀ (۳) مادۀ سی و ششم، مادۀ سی و هفـــتم، فقـــــره هـــــای (۳، ۴، ۵، ٦، و ۷) مادۀ چهـــل و ششـــم و فقـــرۀ (۲) مادۀ شصت و نهم قانون تحصـــيلات عالی ملکی منتشرۀ جريـــدۀ رســـمی شماره (۱۲٦۵) سال ۱۳۹٦ ملغـــی می‌گردد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اشتراک سالانه:

در مرکـــــز و ولایـــــات :　　　(۹۰۰) افغـــــانی

بـــرای مـــامورین دولـــت: بـــا ۲۵ فیصـــد تخفیـــف

برای متعلمین و محصلین با ارائه تصـــدیق، نصـــف قیمـــت

برای کتاب فروشی ها با ۱۰ فیصد تخفیف از قیمت روی جلد

خـــارج از کشـــور:　　　(۲۰۰) دالـــر امریکـــائی

(c) ketabton.com: The Digital Library

ISLAMIC REPUBLIC
OF
AFGHANISTAN
MINISTRY OF JUSTICE

OFFICIAL GAZETTE

Extraordinary Issue

- **Access to Information Law**
- **Amendment and Addition to Some Articles of Civil Higher Education Law**

Date: 31st *MARCH.* 2018
ISSUE NO :(1297)

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library